

કાંતિગુરુ શ્યામજીકૃષ્ણ વર્મા કચ્છ યુનિવર્સિટી ભુજ

આર્ટ્સ વિભાગ

અભ્યાસક્રમ

વિષય – અર્થશાસ્ત્ર

સેમેસ્ટર-૧

➤ કોર ઇલેક્ટીવ કોર્સ

કોર્સ નંબર	કોર્સ ટાઇટલ	યુની. પરીક્ષા માર્ક્સ	આંતરીક પરીક્ષા માર્ક્સ	કુલ ગુણ	અભ્યાસ કલાક / દર અઠવાડિયા દીઠ	ક્રેડીટ
CEEC101	અર્થશાસ્ત્રના સિદ્ધાંતો	70	30	100	03	03
CEEC102	ભારતીય અર્થતંત્રના મુખ્ય પ્રશ્નો	70	30	100	03	03

➤ ઓપન ઇલેક્ટીવ કોર્સ

કોર્સ નંબર	કોર્સ ટાઇટલ	યુની. પરીક્ષા માર્ક્સ	આંતરીક પરીક્ષા માર્ક્સ	કુલ ગુણ	અભ્યાસ કલાક / દર અઠવાડિયા દીઠ	ક્રેડીટ
OEEC101	અર્થશાસ્ત્રના સિદ્ધાંતો	70	30	100	03	03
OEEC102	ભારતીય અર્થતંત્રના મુખ્ય પ્રશ્નો	70	30	100	03	03

➤ એલાઈડ કોર્સ

કોર્સ નંબર	કોર્સ ટાઇટલ	યુની. પરીક્ષા માર્ક્સ	આંતરીક પરીક્ષા માર્ક્સ	કુલ ગુણ	અભ્યાસ કલાક / દર અઠવાડિયા દીઠ	ક્રેડીટ
ACEC101	અર્થશાસ્ત્રનો પરિચય	70	30	100	03	03

અર્થશાસ્ત્ર
બી.એ.સેમ-૧ કોર ઈલેક્ટીવ
CEEC101

અર્થશાસ્ત્રના સિદ્ધાંતો

યુનિટ-૧ પ્રસ્તાવના

- આધુનિક અર્થશાસ્ત્રનો ઇતિહાસ
- અર્થશાસ્ત્રનું સ્વરૂપ
- અર્થશાસ્ત્રનું કાર્યક્ષેત્ર
- અર્થશાસ્ત્રના નિયમોની મર્યાદા
- અર્થશાસ્ત્રની જુદીજુદી વ્યાખ્યાઓ
- અર્થશાસ્ત્રની એડમ સ્મિથ, માર્શલ અને રોબિન્સનની વ્યાખ્યા
- દરેક વ્યાખ્યાનું મૂલ્યાંકન

યુનિટ-૨ ગ્રાહકનું વર્તન

- તૃષ્ટિગુણનો અર્થ
- સીમાંત તૃષ્ટિગુણ વિશ્લેષણ
- ઘટતા સીમાંત તૃષ્ટિગુણ નિયમ
- ઘટતા સીમાંત તૃષ્ટિગુણ નિયમની ઉપયોગીતા
- ઘટતા સીમાંત તૃષ્ટિગુણ નિયમને આધારે ગ્રાહકની સમતુલા

યુનિટ-૩ માંગ અને પુરવઠાના સિદ્ધાંતો

- માંગનો અર્થ
- માંગનો નિયમ
- માંગના નિયમના અપવાદો
- પુરવઠાનો અર્થ
- પુરવઠાનો નિયમ
- પુરવઠાના નિયમના અપવાદો
- ક્ષિમંતનો અર્થ
- માંગ અને પુરવઠાના નિયમને આધારે ક્ષિમંત નિર્ધારણ

યુનિવર્સિટી પરીક્ષાનું માળખું			
ભાગ- અ - રેગ્યુલર અને એક્સ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે			
ભાગ- બ - માત્ર એક્સ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે			
સમય- (રેગ્યુલર વિદ્યાર્થીઓ માટે ૨.૧૫ કલાક એક્સ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે ૩.૦૦ કલાક)			
પ્રશ્ન	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૧	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૧ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૨	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૩	ટૂંકા પ્રશ્નો (ચારમાં થી ગમેતે બે)	યુનિટ -૩ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૪	સાચા-ખોટા વિધાનો (૧૨ માંથી ૧૦)	યુનિટ -૧, ૨ અને ૩ માંથી (દરેક યુનિટમાંથી ચાર વિધાનો)	૧૦
	ભાગ -બ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૫	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવાએક)	યુનિટ -૧ અને ૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૬	ટૂંકા પ્રશ્ન (૨ માંથી ૧)	યુનિટ -૩ માંથી	૧૦

અર્થશાસ્ત્ર
બી.એ.સેમ-૧ કોર ઈલેક્ટીવ
CEEC102
ભારતીય અર્થતંત્રના મુખ્ય પ્રશ્નો

યુનિટ-૧ દેશોનું વર્ગીકરણ

- વિશ્વવના દેશોનું ચાર વિભાગમાં વર્ગીકરણ
- રાષ્ટ્રિય આવક અને માથાદીઠ આવક પ્રમાણે વર્ગીકરણ
- ભારતીય અર્થતંત્રના લક્ષણો
- વિકાસમાન અર્થતંત્ર તરીકે ભારતીય અર્થતંત્રના લક્ષણો

યુનિટ -૨ ગરીબી

- ગરીબીનો અર્થ
- ગરીબીનું સાપેક્ષ અને નિરપેક્ષ સ્વરૂપ
- ભારતમાં ગરીબીનું પ્રમાણ
- ભારતમાં ગરીબી માટેના કારણો
- ગરીબી નિવારણ માટે ભારત સરકારના પગલાઓ

યુનિટ-૩ બેરોજગારી અને કુળાવો

- બેરોજગારીનો અર્થ
- બેરોજગારીની વ્યાખ્યાઓ
- બેરોજગારીના પ્રકારો
- ભારતમાં બેરોજગારીનું પ્રમાણ
- બેરોજગારી દુર કરવા માટેની ભારત સરકારની નીતિ
- કુળાવાનો અર્થ
- કુળાવાની વ્યાખ્યાઓ
- કુળાવાના પ્રકારો
- કુળાવાની અસરો
- કુળાવા સંદર્ભે ભારત સરકારની નીતિ

યુનિવર્સિટી પરીક્ષાનું માળખું			
ભાગ- અ -	રેગ્યુલર અને એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે		
ભાગ-બ -	માત્ર એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે		
સમય-	(રેગ્યુલર વિદ્યાર્થીઓ માટે ૨.૧૫ કલાક	એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે ૩.૦૦ કલાક)	
પ્રશ્ન	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૧	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૧ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૨	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૩	ટૂંકા પ્રશ્નો (ચારમાં થી ગમેતે બે)	યુનિટ -૩ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૪	સાચા-ખોટા વિધાનો (૧૨ માંથી ૧૦)	યુનિટ -૧, ૨ અને ૩ માંથી (દરેક યુનિટમાંથી ચાર વિધાનો)	૧૦
	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૫	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવાએક)	યુનિટ -૧ અને ૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૬	ટૂંકા પ્રશ્ન (૨ માંથી ૧)	યુનિટ -૩ માંથી	૧૦

અર્થશાસ્ત્ર
બી.એ.સેમ-૧ ઓપન ઇલેક્ટીવ
OEEC101
અર્થશાસ્ત્રના સિદ્ધાંતો

યુનિટ-૧ પ્રસ્તાવના

- આધુનિક અર્થશાસ્ત્રનો ઇતિહાસ
- અર્થશાસ્ત્રનું સ્વરૂપ
- અર્થશાસ્ત્રનું કાર્યક્ષેત્ર
- અર્થશાસ્ત્રના નિયમોની મર્યાદા
- અર્થશાસ્ત્રની જુદીજુદી વ્યાખ્યાઓ
- અર્થશાસ્ત્રની એડમ સ્મિથ, માર્શલ અને રોબિન્સનની વ્યાખ્યા
- દરેક વ્યાખ્યાનું મૂલ્યાંકન

યુનિટ-૨ ગ્રાહકનું વર્તન

- તૃષ્ટિગુણનો અર્થ
- સીમાંત તૃષ્ટિગુણ વિશ્લેષણ
- ઘટતા સીમાંત તૃષ્ટિગુણ નિયમ
- ઘટતા સીમાંત તૃષ્ટિગુણ નિયમની ઉપયોગીતા
- ઘટતા સીમાંત તૃષ્ટિગુણ નિયમને આધારે ગ્રાહકની સમતુલા

યુનિટ-૩ માંગ અને પુરવઠાના સિદ્ધાંતો

- માંગનો અર્થ
- માંગનો નિયમ
- માંગના નિયમના અપવાદો
- પુરવઠાનો અર્થ
- પુરવઠાનો નિયમ
- પુરવઠાના નિયમના અપવાદો
- ક્ષિપ્રતાનો અર્થ
- માંગ અને પુરવઠાના નિયમને આધારે ક્ષિપ્રતા નિર્ધારણ

<u>યુનિવર્સિટી પરીક્ષાનું માળખું</u>			
ભાગ- અ -	રેગ્યુલર અને એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે		
ભાગ-બ -	માત્ર એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે		
સમય-	(રેગ્યુલર વિદ્યાર્થીઓ માટે ૨.૧૫ કલાક એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે ૩.૦૦ કલાક)		
પ્રશ્ન	ભાગ-અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૧	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ-૧ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૨	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ-૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૩	ટૂંકા પ્રશ્નો (ચારમાં થી ગમેતે બે)	યુનિટ-૩ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૪	સાચા-ખોટા વિધાનો (૧૨ માંથી ૧૦)	યુનિટ-૧, ૨ અને ૩ માંથી (દરેક યુનિટમાંથી ચાર વિધાનો)	૧૦
	ભાગ-અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૫	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવાએક)	યુનિટ-૧ અને ૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૬	ટૂંકા પ્રશ્ન (૨ માંથી ૧)	યુનિટ-૩ માંથી	૧૦

અર્થશાસ્ત્ર
બી.એ.સેમ-૧ ઓપન ઇલેક્ટીવ
OEEC102
ભારતીય અર્થતંત્રના મુખ્ય પ્રશ્નો

યુનિટ-૧ દેશોનું વર્ગીકરણ

- વિશ્વવના દેશોનું ચાર વિભાગમાં વર્ગીકરણ
- રાષ્ટ્રિય આવક અને માથાદીઠ આવક પ્રમાણે વર્ગીકરણ
- ભારતીય અર્થતંત્રના લક્ષણો
- વિકાસમાન અર્થતંત્ર તરીકે ભારતીય અર્થતંત્રના લક્ષણો

યુનિટ -૨ ગરીબી

- ગરીબીનો અર્થ
- ગરીબીનું સાપેક્ષ અને નિરપેક્ષ સ્વરૂપ
- ભારતમાં ગરીબીનું પ્રમાણ
- ભારતમાં ગરીબીમાટેના કારણો
- ગરીબી નિવારણ માટે ભારત સરકારના પગલાઓ

યુનિટ-૩ બેરોજગારી અને કુળાવો

- બેરોજગારીનો અર્થ
- બેરોજગારીની વ્યાખ્યાઓ
- બેરોજગારીના પ્રકારો
- ભારતમાં બેરોજગારીનું પ્રમાણ
- બેરોજગારી દુર કરવા માટેની ભારત સરકારની નીતિ
- કુળાવાનો અર્થ
- કુળાવાની વ્યાખ્યાઓ
- કુળાવાના પ્રકારો
- કુળાવાની અસરો
- કુળાવા સંદર્ભે ભારત સરકારની નીતિ

યુનિવર્સિટી પરીક્ષાનું માળખું			
ભાગ- અ -	રેગ્યુલર અને એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે		
ભાગ-બ -	માત્ર એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે		
સમય-	(રેગ્યુલર વિદ્યાર્થીઓ માટે ૨.૧૫ કલાક	એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે ૩.૦૦ કલાક)	
પ્રશ્ન	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૧	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૧ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૨	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૩	ટૂંકા પ્રશ્નો (ચારમાં થી ગમેતે બે)	યુનિટ-૩ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૪	સાચા-ખોટા વિધાનો (૧૨ માંથી ૧૦)	યુનિટ-૧, ૨ અને ૩ માંથી (દરેક યુનિટમાંથી ચાર વિધાનો)	૧૦
	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૫	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવાએક)	યુનિટ -૧ અને ૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૬	ટૂંકા પ્રશ્ન (૨ માંથી ૧)	યુનિટ-૩ માંથી	૧૦

અર્થશાસ્ત્ર
બી.એ.સેમ-૧ એલાઈડ કોર્સ

ACEC101

અર્થશાસ્ત્રનો પરિચય

યુનિટ-૧ અર્થશાસ્ત્રના પાયાના ખ્યાલો-૧

- આર્થિક પ્રવૃત્તિ
- બિન આર્થિક પ્રવૃત્તિ
- પસંદગીની સમસ્યા
- માનવ જરૂરિયાતના પ્રકારો
- માનવ જરૂરિયાતને અસરકરતા પરિબલો

યુનિટ-૨ અર્થશાસ્ત્રના પાયાના ખ્યાલો-૨

- સંપત્તિ
- મુલ્ય
- ક્ષમતા
- ઉત્પાદન
- વહેંચણી
- બજારનો અર્થ
- બજારના પ્રકારો

યુનિટ-૩ પ્રસ્તાવના

- અર્થશાસ્ત્રનું સ્વરૂપ
- અર્થશાસ્ત્રનું કાર્યક્ષેત્ર
- અર્થશાસ્ત્રના નિયમોની મર્યાદા
- અર્થશાસ્ત્રની જુદીજુદી વ્યાખ્યાઓ
- અર્થશાસ્ત્રની એડમ સ્મિથ, માર્શલ અને રોબિન્સનની વ્યાખ્યા
- દરેક વ્યાખ્યાનું મૂલ્યાંકન

યુનિવર્સિટી પરીક્ષાનું માળખું			
ભાગ- અ -	રેગ્યુલર અને એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે		
ભાગ- બ -	માત્ર એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે		
સમય-	(રેગ્યુલર વિદ્યાર્થીઓ માટે ૨.૧૫ કલાક	એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે ૩.૦૦ કલાક)	
પ્રશ્ન	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૧	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૧ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૨	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૩	ટૂંકા પ્રશ્નો (ચારમાં થી ગમેતે બે)	યુનિટ -૩ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૪	સાચા-ખોટા વિધાનો (૧૨ માંથી ૧૦)	યુનિટ -૧, ૨ અને ૩ માંથી (દરેક યુનિટમાંથી ચાર વિધાનો)	૧૦
	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૫	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવાએક)	યુનિટ -૧ અને ૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૬	ટૂંકા પ્રશ્ન (૨ માંથી ૧)	યુનિટ -૩ માંથી	૧૦

સેમેસ્ટર-૦૨

➤ કોર ઈલેક્ટીવ કોર્સ

કોર્સ નંબર	કોર્સ ટાઈટલ	યુની. પરીક્ષા માર્ક્સ	આંતરીક પરીક્ષા માર્ક્સ	કુલ ગુણ	અભ્યાસ કલાક / દર અઠવાડિયા દીઠ	કેડીટ
CEEC20 3	વહોંચણીના સિદ્ધાંતો	70	30	100	03	03
CEEC20 4	ભારતીય અર્થતંત્રના ક્ષેત્રો	70	30	100	03	03

➤ ઓપન ઈલેક્ટીવ કોર્સ

કોર્સ નંબર	કોર્સ ટાઈટલ	યુની. પરીક્ષા માર્ક્સ	આંતરીક પરીક્ષા માર્ક્સ	કુલ ગુણ	અભ્યાસ કલાક / દર અઠવાડિયા દીઠ	કેડીટ
OEEC203	વહોંચણીના સિદ્ધાંતો	70	30	100	03	03
OEEC204	ભારતીય અર્થતંત્રના ક્ષેત્રો	70	30	100	03	03

➤ એલાઈડ કોર્સ

કોર્સ નંબર	કોર્સ ટાઈટલ	યુની. પરીક્ષા માર્ક્સ	આંતરીક પરીક્ષા માર્ક્સ	કુલ ગુણ	અભ્યાસ કલાક / દર અઠવાડિયા દીઠ	કેડીટ
ACEC202	ભારતીય કૃષિક્ષેત્રનું અર્થશાસ્ત્ર	70	30	100	03	03

અર્થશાસ્ત્ર
બી.એ.સેમ-૨ કોર ઈલેક્ટીવ
CEEC203

વહેચણીના સિદ્ધાંતો

યુનિટ-૧ સીમાંત ઉત્પાદકતાનો સિદ્ધાંત

- સીમાંત ઉત્પાદકતાનો અર્થ
- સીમાંત ઉત્પાદકતાનો સિદ્ધાંત
- બિનપ્રમાણસર ઉત્પાદનનો સિદ્ધાંત
- વધતાં, સ્થિર અને ઘટતાં મળતરના ખ્યાલો

યુનિટ-૨ ભાડા અને વ્યાજનાં સિદ્ધાંતો

- રીકાર્ડોનો ભાડાનો સિદ્ધાંત
- ભાડા જેવી આવકનો ખ્યાલ
- ભાડાનો આધુનિક સિદ્ધાંત
- વ્યાજનો અર્થ
- વ્યાજનાં પ્રકારો
- વ્યાજનો ધિરાણબંડોળનો સિદ્ધાંત
- વ્યાજનો તરલતા પસંદગીનો સિદ્ધાંત

યુનિટ-૩ વેતન અને નફાના સિદ્ધાંતો

- વેતનનો અર્થ
- વેતનના પ્રકારો
- વેતન અંગેના એડમ સ્મિથ અને પીગુનો સિદ્ધાંત
- વેતનનો માંગ અને પુરવઠાનો સિદ્ધાંત
- નફાનો અર્થ અને વ્યાખ્યા
- કાચાં નફા અને શુદ્ધ નફા વચ્ચેનો તફાવત
- નફાના લક્ષણો
- નફાનો જોખમનો સિદ્ધાંત
- નફાનો અનિક્રિયતાનો સિદ્ધાંત
- નફાનો નવપ્રવર્તનનો સિદ્ધાંત

યુનિવર્સિટી પરીક્ષાનુ માળખું			
ભાગ-અ -	રેગ્યુલર અને એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે		
ભાગ-બ -	માત્ર એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે		
સમય-	(રેગ્યુલર વિદ્યાર્થીઓ માટે ૨.૧૫ કલાક એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે ૩.૦૦ કલાક)		
પ્રશ્ન	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૧	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૧ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૨	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૩	ટૂંકા પ્રશ્નો (ચારમાં થી ગમે તે બે)	યુનિટ -૩ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૪	સાચા-ખોટા વિધાનો (૧૨ માંથી ૧૦)	યુનિટ -૧, ૨ અને ૩ માંથી (દરેક યુનિટમાંથી ચાર વિધાનો)	૧૦
	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૫	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવાએક)	યુનિટ -૧ અને ૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૬	ટૂંકો પ્રશ્ન (૨ માંથી ૧)	યુનિટ -૩ માંથી	૧૦

અર્થશાસ્ત્ર
બી.એ.સેમ-૨ કોર ઈલેક્ટીવ
CEEC204

ભારતીય અર્થતંત્રના ક્ષેત્રો

યુનિટ-૧ ક્ષેત્રોનું વર્ગીકરણ

- કૃષિ, ઉદ્યોગ અને સેવા ક્ષેત્રપ્રમાણે અર્થતંત્રનું વર્ગીકરણ
- ભૂતકાળ અને વર્તમાનમાં રાષ્ટ્રીય આવકમાં ત્રણેય ક્ષેત્રનો ફાળો
- ભૂતકાળ અને વર્તમાનમાં રોજગારીમાં ત્રણેય ક્ષેત્રનો ફાળો

યુનિટ-૨ કૃષિ ક્ષેત્ર

- ભારતમાં કૃષિ અને તેના સહાયક ક્ષેત્રનો ઇતિહાસ
- ભારતીય અર્થતંત્રમાં કૃષિક્ષેત્રનું મહત્વ
- કૃષિક્ષેત્રે હરિયાણી ક્રાંતિ
- મુખ્ય પાકોની ઉત્પાદકતા અને પાકતરેહ
- આર્થિક સુધારા અને કૃષિક્ષેત્ર

યુનિટ-૩ ઉદ્યોગ અને સેવા ક્ષેત્ર

- ભારતનું વર્તમાન સમયનું ઔદ્યોગિક માળખું
- ભારતીય અર્થતંત્રના વિકાસમાં ઔદ્યોગિક ક્ષેત્રનું મહત્વ
- નાના મધ્યમ અને મોટા ઉદ્યોગો
- નાના મધ્યમ અને મોટા ઉદ્યોગોના પ્રશ્નો
- ઔદ્યોગિક ક્ષેત્રની સમસ્યાઓ દુર કરવા માટે સરકારે લીધેલ પગલાઓ
- સેવાનો અર્થ
- સેવાક્ષેત્રનું મહત્વ
- સેવાના પ્રકારો
- મહત્વની સેવાઓની વર્તમાન સ્થિતિ
- સેવા ક્ષેત્રની સમસ્યાઓ દુર કરવા માટે સરકારે લીધેલ પગલાઓ

યુનિવર્સિટી પરીક્ષાનું માળખું

ભાગ- અ - રેગ્યુલર અને એક્સ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે
ભાગ- બ - માત્ર એક્સ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે
સમય- (રેગ્યુલર વિદ્યાર્થીઓ માટે ૨.૧૫ કલાક એક્સ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે ૩.૦૦ કલાક)

પ્રશ્ન	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૧	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૧ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૨	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૩	ટૂંકા પ્રશ્નો (ચારમાં થી ગમેતે બે)	યુનિટ -૩ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૪	સાચા-ખોટા વિધાનો (૧૨ માંથી ૧૦)	યુનિટ -૧,૨ અને ૩ માંથી (દરેક યુનિટમાંથી ચાર વિધાનો)	૧૦
	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૫	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવાએક)	યુનિટ -૧ અને ૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૬	ટૂંકા પ્રશ્ન (૨ માંથી ૧)	યુનિટ -૩ માંથી	૧૦

અર્થશાસ્ત્ર
બી.એ.સેમ-૨ કોર ઈલેક્ટીવ
OEEC203

વહેચણીના સિદ્ધાંતો

યુનિટ-૧ સીમાંત ઉત્પાદકતાનો સિદ્ધાંત

- સીમાંત ઉત્પાદકતાનો અર્થ
- સીમાંત ઉત્પાદકતાનો સિદ્ધાંત
- બિનપ્રમાણસર ઉત્પાદનનો સિદ્ધાંત
- વધતાં, સ્થિર અને ઘટતાં મળતરના ખ્યાલો

યુનિટ-૨ ભાડા અને વ્યાજનાં સિદ્ધાંતો

- રીકાર્ડોનો ભાડાનો સિદ્ધાંત
- ભાડા જેવી આવકનો ખ્યાલ
- ભાડાનો આધુનિક સિદ્ધાંત
- વ્યાજનો અર્થ
- વ્યાજનાં પ્રકારો
- વ્યાજનો ધિરાણભંડોળનો સિદ્ધાંત
- વ્યાજનો તરલતાપસંદગીનો સિદ્ધાંત

યુનિટ-૩ વેતન અને નફાના સિદ્ધાંતો

- વેતનનો અર્થ
- વેતનના પ્રકારો
- વેતન અંગેના એડમ સ્મિથ અને પીગુનો સિદ્ધાંત
- વેતનનો માંગ અને પુરવઠાનો સિદ્ધાંત
- નફાનો અર્થ અને વ્યાખ્યા
- કાર્યાં નફા અને શુદ્ધ નફા વચ્ચેનો તફાવત
- નફાના લક્ષણો
- નફાનો જોખમનો સિદ્ધાંત
- નફાનો અનિક્ષિયતાનો સિદ્ધાંત
- નફાનો નવપ્રવર્તનનો સિદ્ધાંત

યુનિવર્સિટી પરીક્ષાનુ માળખું

ભાગ- અ - રેગ્યુલર અને એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે
ભાગ- બ - માત્ર એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે
સમય- (રેગ્યુલર વિદ્યાર્થીઓ માટે ૨.૧૫ કલાક એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે ૩.૦૦ કલાક)

પ્રશ્ન	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૧	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૧ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૨	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૩	ટૂંકા પ્રશ્નો (ચારમાં થી ગમે તે ભે)	યુનિટ -૩ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૪	સાચા-ખોટા વિધાનો (૧૨ માંથી ૧૦)	યુનિટ -૧, ૨ અને ૩ માંથી (દરેક યુનિટમાંથી ચાર વિધાનો)	૧૦
	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૫	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવાએક)	યુનિટ -૧ અને ૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૬	ટૂંકો પ્રશ્ન (૨ માંથી ૧)	યુનિટ -૩ માંથી	૧૦

અર્થશાસ્ત્ર
બી.એ.સેમ-૨ કોર ઈલેક્ટીવ
OEEC204

ભારતીય અર્થતંત્રના ક્ષેત્રો

યુનિટ-૧ ક્ષેત્રોનું વર્ગીકરણ

- કૃષિ, ઉદ્યોગ અને સેવા ક્ષેત્રપ્રમાણે અર્થતંત્રનું વર્ગીકરણ
- ભૂતકાળ અને વર્તમાનમાં રાષ્ટ્રીય આવકમાં ત્રણેય ક્ષેત્રનો ફાળો
- ભૂતકાળ અને વર્તમાનમાં રોજગારીમાં ત્રણેય ક્ષેત્રનો ફાળો

યુનિટ-૨ કૃષિ ક્ષેત્ર

- ભારતમાં કૃષિ અને તેના સહાયક ક્ષેત્રનો ઇતિહાસ
- ભારતીય અર્થતંત્રમાં કૃષિક્ષેત્રનું મહત્વ
- કૃષિક્ષેત્રે હરિયાણી ક્રાંતિ
- મુખ્ય પાકોની ઉત્પાદકતા અને પાકતરેહ
- આર્થિક સુધારા અને કૃષિક્ષેત્ર

યુનિટ-૩ ઉદ્યોગ અને સેવા ક્ષેત્ર

- ભારતનું વર્તમાન સમયનું ઔદ્યોગિક માળખું
- ભારતીય અર્થતંત્રના વિકાસમાં ઔદ્યોગિક ક્ષેત્રનું મહત્વ
- નાના મધ્યમ અને મોટા ઉદ્યોગો
- નાના મધ્યમ અને મોટા ઉદ્યોગોના પ્રશ્નો
- ઔદ્યોગિક ક્ષેત્રની સમસ્યાઓ દુર કરવા માટે સરકારે લીધેલ પગલાઓ
- સેવાનો અર્થ
- સેવાક્ષેત્રનું મહત્વ
- સેવાના પ્રકારો
- મહત્વની સેવાઓની વર્તમાન સ્થિતિ
- સેવા ક્ષેત્રની સમસ્યાઓ દુર કરવા માટે સરકારે લીધેલ પગલાઓ

યુનિવર્સિટી પરીક્ષાનું માળખું			
ભાગ-અ - રેગ્યુલર અને એક્સ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે			
ભાગ-બ - માત્ર એક્સ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે			
સમય- (રેગ્યુલર વિદ્યાર્થીઓ માટે ૨.૧૫ કલાક એક્સ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે ૩.૦૦ કલાક)			
પ્રશ્ન	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૧	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૧ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૨	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૩	ટૂંકા પ્રશ્નો (ચારમાં થી ગમેતે બે)	યુનિટ -૩ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૪	સાચા-ખોટા વિધાનો (૧૨ માંથી ૧૦)	યુનિટ -૧,૨ અને ૩ માંથી (દરેક યુનિટમાંથી ચાર વિધાનો)	૧૦
	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૫	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવાએક)	યુનિટ -૧ અને ૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૬	ટૂંકા પ્રશ્ન (૨ માંથી ૧)	યુનિટ -૩ માંથી	૧૦

અર્થશાસ્ત્ર
બી.એ.સેમ-૨ એલાઈડ કોર્ષ

ACEC202

ભારતના કૃષિક્ષેત્રનું અર્થશાસ્ત્ર

યુનિટ-૧ પરિચય

- કૃષિ અર્થશાસ્ત્રનો અર્થ
- ભારતીય કૃષિક્ષેત્રની (કુદરત) લાક્ષણિકતાઓ
- ભારતીય અર્થતંત્રમાં કૃષિ ક્ષેત્રનું મહત્વ
- કૃષિ ક્ષેત્રમાં જમીન ઉપયોગ

યુનિટ-૨ કૃષિ ઉત્પાદન, ઉત્પાદકતા અને હરિયાળી ક્રાંતિ

- ઉત્પાદન અને ઉત્પાદકતા અર્થ
- ભારતમાં કૃષિ પેદાશની નીચી ઉત્પાદકતાના કારણો
- ઉત્પાદકતા વધારવા માટે ઉપચારાત્મક પગલાં
- હરિયાળી ક્રાંતિ અર્થ
- હરિત ક્રાંતિને અસર કરતાં પરિબલો
- ભારતમાં હરિયાળી ક્રાંતિ મર્યાદાઓ
- હરિયાળી ક્રાંતિ અને પાક તરેહ

યુનિટ-૩ . કૃષિ ઉત્પાદન કિંમત અને નીતિ

- કૃષિ પેદાશના ભાવોની લાક્ષણિકતાઓ
- કૃષિ પેદાશમાં ભાવ સ્થિરતા
- ભાવ અનિશ્ચિતતા માટે કારણો
- સરકાર કૃષિ પેદાશની ભાવ નીતિ
- કૃષિ ભાવ નીતિના ઉદ્દેશો

યુનિવર્સિટી પરીક્ષાનું માળખું			
ભાગ- અ -	રેગ્યુલર અને એક્સ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે		
ભાગ-બ -	માત્ર એક્સ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે		
સમય-	(રેગ્યુલર વિદ્યાર્થીઓ માટે ૨.૧૫ કલાક એક્સ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે ૩.૦૦ કલાક)		
પ્રશ્ન	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૧	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૧ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૨	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૩	ટૂંકા પ્રશ્નો (ચારમાં થી ગમે તે ભે)	યુનિટ -૩ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૪	સાચા-ખોટા વિધાનો (૧૨ માંથી ૧૦)	યુનિટ -૧, ૨ અને ૩ માંથી (દરેક યુનિટમાંથી ચાર વિધાનો)	૧૦
	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૫	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવાએક)	યુનિટ -૧ અને ૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૬	ટૂંકા પ્રશ્ન (૨ માંથી ૧)	યુનિટ -૩ માંથી	૧૦

સેમેસ્ટર-૦૩

➤ કોર ઈલેક્ટીવ કોર્સ

કોર્સ નંબર	કોર્સ ટાઈટલ	યુની. પરીક્ષા માર્ક્સ	આંતરીક પરીક્ષા માર્ક્સ	કુલ ગુણ	અભ્યાસ ક્લાક / દર અઠવાડિયા દીઠ	ક્રેડીટ
CEEC30 5	સમગ્રલક્ષી અર્થશાસ્ત્ર	70	30	100	03	03
CEEC30 6	નાણું અને બેંકિંગ	70	30	100	03	03
CEEC30 7	સહકાર	70	30	100	03	03

➤ ઓપન ઈલેક્ટીવ કોર્સ

કોર્સ નંબર	કોર્સ ટાઈટલ	યુની. પરીક્ષા માર્ક્સ	આંતરીક પરીક્ષા માર્ક્સ	કુલ ગુણ	અભ્યાસ ક્લાક / દર અઠવાડિયા દીઠ	ક્રેડીટ
OEEC305	સમગ્રલક્ષી અર્થશાસ્ત્ર	70	30	100	03	03
OEEC306	નાણું અને બેંકિંગ	70	30	100	03	03

➤ એલાઈડ કોર્સ

કોર્સ નંબર	કોર્સ ટાઈટલ	યુની. પરીક્ષા માર્ક્સ	આંતરીક પરીક્ષા માર્ક્સ	કુલ ગુણ	અભ્યાસ ક્લાક / દર અઠવાડિયા દીઠ	ક્રેડીટ
ACEC303	ગુજરાતનું અર્થતંત્ર	70	30	100	03	03

અર્થશાસ્ત્ર
બી.એ. સેમ-૩ કોર ઇલેક્ટીવ
CEEC305
સમગ્રલક્ષી અર્થશાસ્ત્ર

યુનિટ-૧ પરિચય

- સમગ્રલક્ષી અર્થશાસ્ત્રનો અર્થ
- સમગ્રલક્ષી અર્થશાસ્ત્રની વ્યાખ્યા
- સમગ્રલક્ષી અર્થશાસ્ત્રનું સ્વરૂપ અને કાર્યક્ષેત્ર
- સમગ્રલક્ષી અર્થશાસ્ત્ર લાક્ષણિકતાઓ
- સમગ્રલક્ષી અર્થશાસ્ત્રનું મહત્વ અને મર્યાદા

યુનિટ-૨ રાષ્ટ્રીય આવક અને રોજગાર સિદ્ધાંતો

- રાષ્ટ્રીય આવકની વ્યાખ્યા
- રાષ્ટ્રીય આવકનું માપન
- રાષ્ટ્રીય આવકના વિવિધ ખ્યાલો GDP, GNP, NNP,
- રાષ્ટ્રીય આવકનું મહત્વ અને મર્યાદા
- રોજગારનો શાસ્ત્રીય સિદ્ધાંત (સ્મિથ અને રિકાર્ડો)
- જી.બી.નો બજાર નિયમ
- પીગુનો વેતન કાપનો સિદ્ધાંત

યુનિટ-૩ કુગાવો અને વેપારચક્ર

- કુગાવોનો અર્થ
- કુગાવાની વ્યાખ્યાઓ
- કુગાવાના પ્રકારો
- કુગાવાની અસરો
- કુગાવા નિયંત્રણના પગલાં
- વેપાર ચક્રનો અર્થ અને વ્યાખ્યા
- વેપાર ચક્રના લક્ષણો
- હોટ્ટેનો વેપાર ચક્રનો સિદ્ધાંત
- હાયકેનો વેપાર ચક્ર સિદ્ધાંત

<u>યુનિવર્સિટી પરીક્ષાનું માળખું</u>			
ભાગ-અ -	રેગ્યુલર અને એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે		
ભાગ-બ -	માત્ર એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે		
સમય-	(રેગ્યુલર વિદ્યાર્થીઓ માટે ૨.૧૫ કલાક એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે ૩.૦૦ કલાક)		
પ્રશ્ન	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૧	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૧ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૨	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૩	ટૂંકા પ્રશ્નો (ચારમાં થી ગમેતે બે)	યુનિટ -૩ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૪	M.C.Q. પ્રશ્નો (૧૨ માંથી ૧૦)	યુનિટ -૧,૨ અને ૩ માંથી (દરેક યુનિટમાંથી ચાર વિધાનો)	૧૦
	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૫	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવાએક)	યુનિટ -૧ અને ૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૬	ટૂંકો પ્રશ્ન (૨ માંથી ૧)	યુનિટ -૩ માંથી	૧૦

અર્થશાસ્ત્ર
બી.એ. સેમ-૩ કોર ઇલેક્ટીવ
CEEC306
નાણું અને બેંકિંગ

યુનિટ-૧ નાણાંની મૂળભૂત વિભાવનઓ

- નાણાંનો અર્થ અને વ્યાખ્યા
- નાણાંના કાર્ય
- નાણાંનું મહત્વ
- નાણાંની લાક્ષણિકતાઓ
- નાણાંના પ્રકાર

યુનિટ-૨ નાણાંના સિદ્ધાંતો

- નાણાંનું મૂલ્ય
- ફિથરનો નાણાંના મૂલ્યનો સિદ્ધાંત
- કેમ્બ્રિજ સમીકરણ
- ફિથર અને કેમ્બ્રિજ સમીકરણ સરખામણી
- કેઈ-સની ટીકા

યુનિટ-૩ રિઝર્વ બેંક અને ભારત બેંકિંગ માળખું

- રિઝર્વ બેંકનો અર્થ અને વ્યાખ્યા
- રિઝર્વ બેંકના કાર્યો
- રિઝર્વ બેંકના ઉદ્દેશો
- કેડિટ નિયંત્રણના સાધનો
- રિઝર્વ બેંકની તાજેતરની નીતિ
- ભારતના બેંકિંગ માળખું અને મૂલ્યાંકન
- વ્યાપારી બેંકોનું રાષ્ટ્રીયકરણ
- બેંકોના પ્રકાર
- આર્થિક સુધારા અને બેંકિંગ ક્ષેત્ર
- ઈ- બેંકિંગ

યુનિવર્સિટી પરીક્ષાનુ માળખું			
ભાગ- અ -	રેગ્યુલર અને એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે		
ભાગ- બ -	માત્ર એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે		
સમય-	(રેગ્યુલર વિદ્યાર્થીઓ માટે ૨.૧૫ કલાક એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે ૩.૦૦ કલાક)		
પ્રશ્ન	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૧	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૧ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૨	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૩	ટૂંકા પ્રશ્નો (ચારમાં થી ગમેતે બે)	યુનિટ -૩ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૪	M.C.Q. પ્રશ્નો (૧૨ માંથી ૧૦)	યુનિટ -૧, ૨ અને ૩ માંથી (દરેક યુનિટમાંથી ચાર વિધાનો)	૧૦
	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૫	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવાએક)	યુનિટ -૧ અને ૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૬	ટૂંકા પ્રશ્ન (૨ માંથી ૧)	યુનિટ -૩ માંથી	૧૦

અર્થશાસ્ત્ર
બી.એ. સેમ-૩ કોર ઇલેક્ટીવ
CEEC307
સહકાર

એકમ -1 પરિચય

- સહકારની વ્યાખ્યા અને અર્થ
- સહકારી ચળવળ
- સહકારનું મહત્વ
- સહકારના મુખ્ય મુખ્ય સિદ્ધાંતો
- સહકારી પવૃત્તિની સફળતાની શરતો

એકમ -2 સહકાર અને અન્ય આર્થિક પદ્ધતિઓ

- સહકાર અને મૂડીવાદ
- સહકાર અને સમાજવાદ
- સહકાર અને મિશ્ર અર્થતંત્ર
- સહકાર અને વિવિધ પ્રકારની પેઢીઓ

એકમ -૩ ભારતમાં સહકારી ચળવળ અને સહકારી બેંકિંગ માળખું

- મુખ્ય કાયદાકીય જોગવાઈઓ
- ભારતમાં મલ્ટી રાજ્ય સહકારી મંડળીઓનું માળખું.
- ભારતમાં સહકારી મંડળીઓની શરૂઆત
- સહકારની સમસ્યાઓ અને વૈશ્વિકરણના યુગમાં ભવિષ્ય.
- પ્રાથમિક ધિરાણ મંડળીઓ
- જિલ્લા સહકારી બેન્કો
- સ્ટેટ કો-ઓપરેટિવ બેન્કો
- અર્બન કો-ઓપરેટિવ બેન્કો
- જમીન વિકાસ બેંક

યુનિવર્સિટી પરીક્ષાનું માળખું			
ભાગ- અ -	રેગ્યુલર અને એક્સ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે		
ભાગ- બ -	માત્ર એક્સ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે		
સમય-	(રેગ્યુલર વિદ્યાર્થીઓ માટે ૨.૧૫ કલાક એક્સ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે ૩.૦૦ કલાક)		
પ્રશ્ન	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૧	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૧ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૨	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૩	ટૂંકા પ્રશ્નો (ચારમાં થી ગમેતે બે)	યુનિટ -૩ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૪	M.C.Q. પ્રશ્નો (૧૨ માંથી ૧૦)	યુનિટ -૧,૨ અને ૩ માંથી (દરેક યુનિટમાંથી ચાર વિધાનો)	૧૦
	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૫	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવાએક)	યુનિટ -૧ અને ૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૬	ટૂંકા પ્રશ્ન (૨ માંથી ૧)	યુનિટ -૩ માંથી	૧૦

અર્થશાસ્ત્ર
બી.એ. સેમ-૩ ઓપન ઈલેક્ટીવ
OEEC305
સમગ્રલક્ષી અર્થશાસ્ત્ર

યુનિટ-૧ પરિચય

- સમગ્રલક્ષી અર્થશાસ્ત્રનો અર્થ
- સમગ્રલક્ષી અર્થશાસ્ત્રની વ્યાખ્યા
- સમગ્રલક્ષી અર્થશાસ્ત્રનું સ્વરૂપ અને કાર્યક્ષેત્ર
- સમગ્રલક્ષી અર્થશાસ્ત્ર લાક્ષણિકતાઓ
- સમગ્રલક્ષી અર્થશાસ્ત્રનું મહત્વ અને મર્યાદા

યુનિટ-૨ રાષ્ટ્રીય આવક અને રોજગાર સિદ્ધાંતો

- રાષ્ટ્રીય આવકની વ્યાખ્યા
- રાષ્ટ્રીય આવકનું માપન
- રાષ્ટ્રીય આવકના વિવિધ ખ્યાલો GDP, GNP, NNP,
- રાષ્ટ્રીય આવકનું મહત્વ અને મર્યાદા
- રોજગારનો શાસ્ત્રીય સિદ્ધાંત (સ્મિથ અને રિકાર્ડો)
- જી.બી.નો બજાર નિયમ
- પીગુનો વેતન કાપનો સિદ્ધાંત

યુનિટ-૩ કુગાવો અને વેપારચક્ર

- કુગાવોનો અર્થ
- કુગાવાની વ્યાખ્યાઓ
- કુગાવાના પ્રકારો
- કુગાવાની અસરો
- કુગાવા નિયંત્રણના પગલાં
- વેપાર ચક્રનો અર્થ અને વ્યાખ્યા
- વેપાર ચક્રના લક્ષણો
- હોટ્ટેનો વેપાર ચક્રનો સિદ્ધાંત
- હાયકેનો વેપાર ચક્ર સિદ્ધાંત

યુનિવર્સિટી પરીક્ષાનું માળખું			
ભાગ-અ	-	રેગ્યુલર અને એક્સ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે	
ભાગ-બ	-	માત્ર એક્સ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે	
સમય-		(રેગ્યુલર વિદ્યાર્થીઓ માટે ૨.૧૫ કલાક એક્સ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે ૩.૦૦ કલાક)	
પ્રશ્ન	ભાગ-અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૧	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ-૧ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૨	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ-૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૩	ટૂંકા પ્રશ્નો (ચારમાં થી ગમે તે બે)	યુનિટ-૩ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૪	M.C.Q. પ્રશ્નો (૧૨ માંથી ૧૦)	યુનિટ-૧,૨ અને ૩ માંથી (દરેક યુનિટમાંથી ચાર વિધાનો)	૧૦
	ભાગ-અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૫	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવાએક)	યુનિટ-૧ અને ૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૬	ટૂંકા પ્રશ્ન (૨ માંથી ૧)	યુનિટ-૩ માંથી	૧૦

અર્થશાસ્ત્ર
બી.એ. સેમ-૩ ઓપન ઈલેક્ટીવ
OEEC306
નાણાં અને બેંકિંગ

યુનિટ-૧ નાણાંની મૂળભૂત વિભાવનઓ

- નાણાંનો અર્થ અને વ્યાખ્યા
- નાણાંનકાર્ય
- નાણાંનું મહત્વ
- નાણાંની લાક્ષણિકતાઓ
- નાણાંના પ્રકાર

યુનિટ-૨ નાણાંના સિદ્ધાંતો

- નાણાંનું મૂલ્ય
- ફિથરનો નાણાંના મૂલ્યનો સિદ્ધાંત
- કેમ્બ્રિજ સમીકરણ
- ફિથર અને કેમ્બ્રિજ સમીકરણ સરખામણી
- કેઈ-સની ટીકા

યુનિટ-૩ રિઝર્વ બેંક અને ભારત બેંકિંગ માળખું

- રિઝર્વ બેંકનો અર્થ અને વ્યાખ્યા
- રિઝર્વ બેંકના કાર્યો
- રિઝર્વ બેંકના ઉદ્દેશો
- કેડિટ નિયંત્રણના સાધનો
- રિઝર્વ બેંકની તાજેતરની નીતિ
- ભારતના બેંકિંગ માળખું અને મૂલ્યાંકન
- વ્યાપારી બેંકોનું રાષ્ટ્રીયકરણ
- બેંકોના પ્રકાર
- આર્થિક સુધારા અને બેંકિંગ ક્ષેત્રના
- ઈ- બેંકિંગ

યુનિવર્સિટી પરીક્ષાનુ માળખું			
ભાગ- અ -	રેગ્યુલર અને એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે		
ભાગ- બ -	માત્ર એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે		
સમય-	(રેગ્યુલર વિદ્યાર્થીઓ માટે ૨.૧૫ કલાક એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે ૩.૦૦ કલાક)		
પ્રશ્ન	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૧	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૧ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૨	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૩	ટૂંકા પ્રશ્નો (ચારમાં થી ગમેતે બે)	યુનિટ -૩ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૪	M.C.Q. પ્રશ્નો (૧૨ માંથી ૧૦)	યુનિટ -૧, ૨ અને ૩ માંથી (દરેક યુનિટમાંથી ચાર વિધાનો)	૧૦
	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૫	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવાએક)	યુનિટ -૧ અને ૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૬	ટૂંકા પ્રશ્ન (૨ માંથી ૧)	યુનિટ -૩ માંથી	૧૦

અર્થશાસ્ત્ર
બી.એ. સેમ-૩ એલાઈડ કોર્સ
ACEC303
ગુજરાતનું અર્થતંત્ર

યુનિટ-૧ પરિચય:

- પ્રાદેશિક અર્થશાસ્ત્રના અભ્યાસનું મહત્વ
- પ્રાદેશિક વિકાસ સિદ્ધાંતો
- ભારતીય અર્થવ્યવસ્થાની પૃષ્ઠભૂમિમાં આર્થિક અને પ્રાદેશિક ગુજરાત
- રાજ્ય ધરેલુ ઉત્પાદનની વર્તમાન સ્થિતિ
- ૨૦૦૧ અને ૨૦૧૧માં ગુજરાત વસ્તી વિષયક વલણો
- જન્મ દર, મૃત્યુ દર, લિંગ ગુણોત્તર, સાક્ષરતા દર, ઉંમરજૂથ
- ગ્રામીણ - વસ્તી શહેરી વસ્તી
- ગુજરાતની આર્થિક સ્થિતિ

યુનિટ-૨. કૃષિ ક્ષેત્ર

- ગુજરાતમાં એગ્રો ઓન
- જમીન ઉપયોગ
- ઉત્પાદકતા અને પાક તરેહ
- મોટી, મધ્યમ અને નાની સિંચાઈ યોજનાઓ
- સરદાર સરોવર ડેમ અને તેની કૃષિ ક્ષેત્રે ભૂમિકા
- ગુજરાતમાં કૃષિ બજારો

યુનિટ-૩ ઉદ્યોગ અને સેવા ક્ષેત્રમાં

- ૧૯૬૦ થી ગુજરાત ઔદ્યોગિક વિકાસ
- ઉદ્યોગ માળખાકીય ફેરફારો
- ગુજરાતમાં ઔદ્યોગિક રોકાણ
- તાજેતરની ઔદ્યોગિક નીતિ.
- ગુજરાત સેવા ક્ષેત્રનો વિકાસ
- શિક્ષણ, આરોગ્ય, બેન્કિંગ અને સંચારક્ષેત્ર

યુનિવર્સિટી પરીક્ષાનુ માળખું			
ભાગ-અ -	રેગ્યુલર અને એક્સ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે		
ભાગ-બ -	માત્ર એક્સ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે		
સમય-	(રેગ્યુલર વિદ્યાર્થીઓ માટે ૨.૧૫ કલાક એક્સ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે ૩.૦૦ કલાક)		
પ્રશ્ન	ભાગ-અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૧	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ-૧ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૨	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ-૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૩	ટૂંકા પ્રશ્નો (ચારમાં થી ગમે તે ભે)	યુનિટ-૩ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૪	M.C.Q. પ્રશ્નો (૧૨ માંથી ૧૦)	યુનિટ-૧,૨ અને ૩ માંથી (દરેક યુનિટમાંથી ચાર વિધાનો)	૧૦
	ભાગ-અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૫	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવાએક)	યુનિટ-૧ અને ૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૬	ટૂંકા પ્રશ્ન (૨ માંથી ૧)	યુનિટ-૩ માંથી	૧૦

સેમેસ્ટર-૪

➤ કોર ઇલેક્ટીવ કોર્સ

કોર્સ નંબર	કોર્સ ટાઈટલ	યુ.ની. પરીક્ષા માર્ક્સ	આંતરીક પરીક્ષા માર્ક્સ	કુલ ગુણ	અભ્યાસ કલાક / દર અઠવાડિયા દીઠ	ક્રેડીટ
CEEC408	કેઈન્સનું અર્થશાસ્ત્ર	70	30	100	03	03
CEEC409	આર્થિક વિચારો	70	30	100	03	03
CEEC410	વસ્તીશાસ્ત્ર	70	30	100	03	03

➤ ઓપન ઇલેક્ટીવ કોર્સ

કોર્સ નંબર	કોર્સ ટાઈટલ	યુ.ની. પરીક્ષા માર્ક્સ	આંતરીક પરીક્ષા માર્ક્સ	કુલ ગુણ	અભ્યાસ કલાક / દર અઠવાડિયા દીઠ	ક્રેડીટ
OEEC407	કેઈન્સનું અર્થશાસ્ત્ર	70	30	100	03	03
OEEC408	આર્થિક વિચારો	70	30	100	03	03

➤ એલાઈડ કોર્સ

કોર્સ નંબર	કોર્સ ટાઈટલ	યુ.ની. પરીક્ષા માર્ક્સ	આંતરીક પરીક્ષા માર્ક્સ	કુલ ગુણ	અભ્યાસ કલાક / દર અઠવાડિયા દીઠ	ક્રેડીટ
ACEC404	ભારતનું ઔદ્યોગિક અર્થશાસ્ત્ર	70	30	100	03	03

અર્થશાસ્ત્ર
બી.એ.સેમ-૪ કોર ઈલેક્ટીવ
CEEC408
કેઈન્સનું અર્થશાસ્ત્ર

યુનિટ-1 પરિચય

- કેઈન્સના અર્થશાસ્ત્રની લાક્ષણિકતાઓ
- શાસ્ત્રીય વિચારો સામે કેઈન્સ ક્રાંતિકારી વિચાર
- કેઈન્સના આર્થિક વિચાર: (સંક્ષિપ્ત માં)
- બજેટ ખાધ અને રાજકોષીય ખાધ
- કેઈન્સના અર્થતંત્રનું મૂલ્યાંકન

યુનિટ -2 અસરકારકમાંગ અને મૂડીની સીમાંત કાર્યક્ષમતા

- અસરકારકમાંગનો અર્થ
- અસરકારકમાંગને અસર કરતાં પરિબળો
- અસરકારકમાંગ અને ઉત્પાદન
- અસરકારકમાંગ અને રોજગાર
- મૂડી સીમાંત કાર્યક્ષમતા અને તેને અસર કરતાં પરિબળો
- વ્યાજનો સિદ્ધાંત

યુનિટ -3 વપરાશ વૃત્તિ

- વપરાશ વૃત્તિ અર્થ,
- સરેરાશ અને સીમાંત વપરાશવપરાશ વૃત્તિ
- સરેરાશ અને સીમાંત બચતવૃત્તિ
- વપરાશ વૃત્તિને અસરકરતાં પરિબળો
- વપરાશ વૃત્તિ વધવાના કારણો
- ગુણક થિયરી

યુનિવર્સિટી પરીક્ષાનુ માળખું			
ભાગ- અ - રેગ્યુલર અને એક્સ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે			
ભાગ-બ - માત્ર એક્સ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે			
સમય- (રેગ્યુલર વિદ્યાર્થીઓ માટે ૨.૧૫ કલાક એક્સ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે ૩.૦૦ કલાક)			
પ્રશ્ન	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૧	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૧ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૨	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૩	ટૂંકા પ્રશ્નો (ચારમાં થી ગમે તે બે)	યુનિટ -૩ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૪	M.C.Q. પ્રશ્નો (૧૨ માંથી ૧૦)	યુનિટ -૧, ૨ અને ૩ માંથી (દરેક યુનિટમાંથી ચાર વિધાનો)	૧૦
	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૫	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવાએક)	યુનિટ -૧ અને ૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૬	ટૂંકા પ્રશ્ન (૨ માંથી ૧)	યુનિટ -૩ માંથી	૧૦

અર્થશાસ્ત્ર
બી.એ.સેમ-૪ કોર ઇલેક્ટીવ
CEEC409
આર્થિક વિચારો

યુનિટ -1 પરિચય

- અર્થશાસ્ત્રના ઇતિહાસનો અર્થ
- અર્થશાસ્ત્રનો ઇતિહાસ
- આર્થિક વિચારોનો ઇતિહાસ
- આર્થિક વિચારોનો અભ્યાસ, પદ્ધતિ અને મહત્વ

યુનિટ -2 પ્રશિષ્ટ, સીમાંત, નવ પ્રશિષ્ટ અને સમાજવાદી વિચારો

- એડમ સ્મિથ: શ્રમવિભાજન અને આંતર રાષ્ટ્રીય વેપારના વિચારો
- ડેવિડ રિકાર્ડો: આંતરરાષ્ટ્રીય વેપાર અને ભાડાનો સિદ્ધાંત
- થોમસ માલથસ: 'વસ્તીનો સિદ્ધાંત અને તેનું મૂલ્યાંકન
- ફ્રેડરિક લીસ્ટ રાષ્ટ્રીયતા અને રક્ષણ પસંદગી વિચાર
- જી.એસ. મિલ મુલ્ય અને આંતરરાષ્ટ્રીય વેપાર પસંદગી વિચાર
- જોવેન્સ મૂલ્યનો સિદ્ધાંત
- માર્શલ: ખર્ચ વિશ્લેષણ કિમંત, વપરાશ અને માંગ વિશ્લેષણ
- પીગુનું કલ્યાણ અર્થશાસ્ત્ર
- કાર્લ માર્ક્સ: વૈજ્ઞાનિક સમાજવાદ અને શ્રમના અધિશેષનો સિદ્ધાંત

યુનિટ -3 ભારતીય આર્થિક વિચારો

- રામ રાજ્ય મોડલ
- કોટિલ્ય અર્થશાસ્ત્રના મુખ્ય ખ્યાલો
- ટ્રસ્ટીશીપ અને વિકેન્દ્રીકરણના ગાંધીજીના આર્થિક વિચારો
- બી.આર.શિનોયના ભારતીય આયોજન પર વિચારો
- એ.કે.સેનના કલ્યાણ અંગેના નવા વિચારો સામાજિક પસંદગીનો સિદ્ધાંત
- ડૉ જગદીશ ભગવતીના આંતરરાષ્ટ્રીય વેપાર પર વિચારો

યુનિવર્સિટી પરીક્ષાનુ માળખું			
ભાગ- અ	-	રેગ્યુલર અને એક્સ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે	
ભાગ- બ	-	માત્ર એક્સ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે	
સમય-		(રેગ્યુલર વિદ્યાર્થીઓ માટે ૨.૧૫ કલાક એક્સ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે ૩.૦૦ કલાક)	
પ્રશ્ન	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૧	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૧ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૨	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૩	ટૂંકા પ્રશ્નો (ચારમાં થી ગમે તે બે)	યુનિટ -૩ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૪	M.C.Q. પ્રશ્નો (૧૨ માંથી ૧૦)	યુનિટ -૧,૨ અને ૩ માંથી (દરેક યુનિટમાંથી ચાર વિધાનો)	૧૦
	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૫	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવાએક)	યુનિટ -૧ અને ૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૬	ટૂંકા પ્રશ્ન (૨ માંથી ૧)	યુનિટ -૩ માંથી	૧૦

અર્થશાસ્ત્ર
બી.એ.સેમ-૪ કોર ઈલેક્ટીવ
CEEC410
વસ્તીશાસ્ત્ર

યુનિટ -1 પરિચય

- વસ્તીશાસ્ત્ર અર્થ અને વ્યાખ્યા
- વસ્તીશાસ્ત્રનું સ્વરૂપ અને કાર્યક્ષેત્ર
- વસ્તીશાસ્ત્રના અભ્યાસનું મહત્વ
- વસ્તીશાસ્ત્રના મુખ્ય ખ્યાલો
- વસ્તીશાસ્ત્રનો અન્ય સામાજિક વિજ્ઞાન સાથેનો સંબંધ

યુનિટ-2 વસ્તી સિદ્ધાંતો

- વસ્તીનો માલ્યસનો સિદ્ધાંત
- મહત્તમ વસ્તીનો સિદ્ધાંત
- વસ્તીનો સંક્રમણ સિદ્ધાંત
- વસ્તી અને આર્થિક વિકાસ

યુનિટ-3 ભારતીય વસ્તી ગણતરી અને વિશ્લેષણ પદ્ધતિ

- વસ્તી ગણતરીની પ્રક્રિયા
- ઐતિહાસિક સમીક્ષા
- સેન્સસ વર્તમાન પ્રક્રિયા
- માહિતી સ્ત્રોત - નેશનલ ફેમિલી હેલ્થ સર્વે
- વસ્તી વૃદ્ધિ દર
- જન્મ અને મૃત્યુ દર
- વય જૂથ સ્પષ્ટીકરણ
- લિંગ જૂથ
- સાક્ષરતા દર
- શહેરી અને ગ્રામીણ વસ્તી
- પ્રજનનદર

યુનિવર્સિટી પરીક્ષાનુ માળખું			
ભાગ- અ -	રેગ્યુલર અને એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે		
ભાગ-બ -	માત્ર એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે		
સમય-	(રેગ્યુલર વિદ્યાર્થીઓ માટે ૨.૧૫ કલાક	એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે ૩.૦૦ કલાક)	
પ્રશ્ન	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૧	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૧ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૨	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૩	ટૂંકા પ્રશ્નો (ચારમાં થી ગમેતે બે)	યુનિટ -૩ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૪	M.C.Q. પ્રશ્નો (૧૨ માંથી ૧૦)	યુનિટ -૧,૨ અને ૩ માંથી (દરેક યુનિટમાંથી ચાર વિધાનો)	૧૦
	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૫	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવાએક)	યુનિટ -૧ અને ૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૬	ટૂંકા પ્રશ્ન (૨ માંથી ૧)	યુનિટ -૩ માંથી	૧૦

અર્થશાસ્ત્ર
બી.એ.સેમ-૪ ઓપન ઇલેક્ટીવ
OEEC407
કેઈન્સનું અર્થશાસ્ત્ર

યુનિટ-1 પરિચય

- કેઈન્સના અર્થશાસ્ત્રની લાક્ષણિકતાઓ
- શાસ્ત્રીય વિચારો સામે કેઈન્સ ક્રાંતિકારી વિચાર
- કેઈન્સના આર્થિક વિચાર: (સંક્ષિપ્ત માં)
- બજેટ ખાધ અને રાજકોષીય ખાધ
- કેઈન્સના અર્થતંત્રનું મૂલ્યાંકન

યુનિટ -2 અસરકારકમાંગ અને મૂડીની સીમાંત કાર્યક્ષમતા

- અસરકારકમાંગનો અર્થ
- અસરકારકમાંગને અસર કરતાં પરિબળો
- અસરકારકમાંગ અને ઉત્પાદન
- અસરકારકમાંગ અને રોજગાર
- મૂડી સીમાંત કાર્યક્ષમતા અને તેને અસર કરતાં પરિબળો
- વ્યાજનો સિદ્ધાંત

યુનિટ -3 વપરાશ વૃત્તિ

- વપરાશ વૃત્તિનો અર્થ,
- સરેરાશ અને સીમાંત વપરાશવપરાશ વૃત્તિ
- સરેરાશ અને સીમાંત બચતવૃત્તિ
- વપરાશ વૃત્તિને અસરકરતાં પરિબળો
- વપરાશ વૃત્તિ વધવાના કારણો
- ગુણક થિયરી

યુનિવર્સિટી પરીક્ષાનુ માળખું			
ભાગ- અ - રેગ્યુલર અને એક્સ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે			
ભાગ-બ - માત્ર એક્સ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે			
સમય- (રેગ્યુલર વિદ્યાર્થીઓ માટે ૨.૧૫ કલાક એક્સ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે ૩.૦૦ કલાક)			
પ્રશ્ન	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૧	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૧ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૨	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૩	ટૂંકા પ્રશ્નો (ચારમાં થી ગમે તે બે)	યુનિટ -૩ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૪	M.C.Q. પ્રશ્નો (૧૨ માંથી ૧૦)	યુનિટ -૧, ૨ અને ૩ માંથી (દરેક યુનિટમાંથી ચાર વિધાનો)	૧૦
	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૫	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવાએક)	યુનિટ -૧ અને ૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૬	ટૂંકા પ્રશ્ન (૨ માંથી ૧)	યુનિટ -૩ માંથી	૧૦

અર્થશાસ્ત્ર
બી. એ. સેમ-૪ ઓપન ઇલેક્ટીવ
OEEC408
આર્થિક વિચારો

યુનિટ -1 પરિચય

- અર્થશાસ્ત્રના ઇતિહાસનો અર્થ
- અર્થશાસ્ત્રનો ઇતિહાસ
- આર્થિક વિચારોનો ઇતિહાસ
- આર્થિક વિચારોનો અભ્યાસ, પદ્ધતિ અને મહત્વ

યુનિટ -2 પ્રશિષ્ટ, સીમાંત, નવ પ્રશિષ્ટ અને સમાજવાદી વિચારો

- એડમ સ્મિથ: શ્રમવિભાજન અને આંતર રાષ્ટ્રીય વેપારના વિચારો
- ડેવિડ રિકાર્ડો: આંતરરાષ્ટ્રીય વેપાર અને ભાડાનો સિદ્ધાંત
- થોમસ માલથસ: 'વસ્તીનો સિદ્ધાંત અને તેનું મૂલ્યાંકન
- ફ્રેડરિક લીસ્ટ રાષ્ટ્રીયતા અને રક્ષણ પસંદગી વિચાર
- જી.એસ. મિલ મુલ્ય અને આંતરરાષ્ટ્રીય વેપાર પસંદગી વિચાર
- જોવેન્સ મૂલ્યનો સિદ્ધાંત
- માર્શલ: ખર્ચ વિશ્લેષણ ક્રમંત, વપરાશ અને માંગ વિશ્લેષણ
- પીગુનું કલ્યાણ અર્થશાસ્ત્ર
- કાર્લ માર્ક્સ: વૈજ્ઞાનિક સમાજવાદ અને શ્રમના અધિશેષનો સિદ્ધાંત

યુનિટ -3 ભારતીય આર્થિક વિચારો

- રામ રાજ્ય મોડલ
- કૌટિલ્ય અર્થશાસ્ત્રના મુખ્ય ખ્યાલો
- ટ્રસ્ટીશીપ અને વિકેન્દ્રીકરણના ગાંધીજીના આર્થિક વિચારો
- બી. આર. શિનોયના ભારતીય આયોજન પર વિચારો
- એ.કે. સેનના કલ્યાણ અંગેના નવા વિચારો સામાજિક પસંદગીનો સિદ્ધાંત
- ડૉ જગદીશ ભગવતીના આંતરરાષ્ટ્રીય વેપાર પર વિચારો

યુનિવર્સિટી પરીક્ષાનું માળખું			
ભાગ- અ -	રેગ્યુલર અને એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે		
ભાગ- બ -	માત્ર એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે		
સમય-	(રેગ્યુલર વિદ્યાર્થીઓ માટે ૨.૧૫ કલાક એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે ૩.૦૦ કલાક)		
પ્રશ્ન	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૧	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૧ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૨	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૩	ટૂંકા પ્રશ્નો (ચારમાં થી ગમે તે બે)	યુનિટ -૩ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૪	M.C.Q. પ્રશ્નો (૧૨ માંથી ૧૦)	યુનિટ -૧, ૨ અને ૩ માંથી (દરેક યુનિટમાંથી ચાર વિધાનો)	૧૦
	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૫	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવાએક)	યુનિટ -૧ અને ૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૬	ટૂંકા પ્રશ્ન (૨ માંથી ૧)	યુનિટ -૩ માંથી	૧૦

અર્થશાસ્ત્ર
બી.એ.સેમ-૪ એલાઈડ કોર્સ
ACEC404
ભારતનું ઔદ્યોગિક અર્થશાસ્ત્ર

યુનિટ -1 પરિચય

- ઔદ્યોગિક અર્થશાસ્ત્રની વ્યાખ્યા, સ્વરૂપ અને કાર્યક્ષેત્ર
- ભારતમાં પેઢીઓના પ્રકારો
- ભારતીય ઔદ્યોગિક ક્ષેત્રના ઉદ્દેશો
- ખાનગી અને જાહેરક્ષેત્ર
- ભારતીય અર્થતંત્રમાં ઔદ્યોગિક ક્ષેત્રનું મહત્વ

યુનિટ-2 નાના અને મોટા પાયાના ઉદ્યોગ

- ભારતમાં મોટા ઉદ્યોગો
- આર્થિક વિકાસમાં મોટા ઉદ્યોગોની ભૂમિકા
- નાના પાયાના ઉદ્યોગનો અર્થ
- રોજગારમાં નાના ઉદ્યોગોની ભૂમિકા
- નાના પાયાના ઉદ્યોગોના પ્રશ્નો
- નાના પાયે ઉદ્યોગો ના વિકાસ માટે સરકાર દ્વારા લેવામાં આવેલ પગલાંઓ

યુનિટ-3 ભારતની ઔદ્યોગિક નીતિ

- 1991 પછીની ઔદ્યોગિક નીતિ
- ઔદ્યોગિક ક્ષેત્રમાં ઉદારીકરણ
- ઔદ્યોગિક ક્ષેત્રે ખાનગીકરણ
- ઔદ્યોગિક ક્ષેત્રે વૈશ્વિકરણ
- ટેકનોલોજી ટ્રાન્સફર

યુનિવર્સિટી પરીક્ષાનું માળખું			
ભાગ-અ - રેગ્યુલર અને એક્સ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે			
ભાગ-બ - માત્ર એક્સ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે			
સમય- (રેગ્યુલર વિદ્યાર્થીઓ માટે ૨.૧૫ કલાક એક્સ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે ૩.૦૦ કલાક)			
પ્રશ્ન	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૧	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૧ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૨	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૩	ટૂંકા પ્રશ્નો (ચારમાં થી ગમે તે બે)	યુનિટ -૩ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૪	M.C.Q. પ્રશ્નો (૧૨ માંથી ૧૦)	યુનિટ -૧, ૨ અને ૩ માંથી (દરેક યુનિટમાંથી ચાર વિધાનો)	૧૦
	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૫	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવાએક)	યુનિટ -૧ અને ૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૬	ટૂંકા પ્રશ્ન (૨ માંથી ૧)	યુનિટ -૩ માંથી	૧૦

સેમેસ્ટર-૫

► કોર ઈલેક્ટીવ કોર્સ

કોર્સ નંબર	કોર્સ ટાઈટલ	યુ.ની. પરીક્ષા માર્ક્સ	આંતરીક પરીક્ષા માર્ક્સ	કુલ ગુણ	અભ્યાસ કલાક / દર અઠવાડિયા દીઠ	ક્રેડીટ
CEEC511	ભારતીય અર્થતંત્ર	70	30	100	03	03
CEEC512	એકમલક્ષી અર્થશાસ્ત્ર-૧	70	30	100	03	03
CEEC513	આંતરરાષ્ટ્રીય અર્થશાસ્ત્ર	70	30	100	03	03
CEEC514	કલ્યાણલક્ષી અર્થશાસ્ત્ર	70	30	100	03	03
CEEC515	આર્થિક પદ્ધતિઓ	70	30	100	03	03
CEEC516-A	શંસોધન પદ્ધતિ	70	30	100	03	03
CEEC516-B	કોમ્પ્યુટર અને એપ્લિકેશન	70	30	100	03	03

અર્થશાસ્ત્ર
બી.એ. સેમ-૫ કોર ઇલેક્ટીવ
CEEC511
ભારતીય અર્થતંત્ર

યુનિટ-૧ પરિચય

- મિશ્ર અર્થતંત્ર
- ભારતમાં રાષ્ટ્રિય આવક અને માથાદીઠ આવકના પ્રવાહો
- ભારતની રાષ્ટ્રિય આવકમાં કૃષિ, ઉદ્યોગ અને સેવા ક્ષેત્રનો ફાળો
- ભારતીય અર્થતંત્ર અને આયોજનનું માળખું

યુનિટ-૨ આર્થિક સુધારા

- આર્થિક કટોકટી
- ઉદારીકરણ
- ખાનગીકરણ
- વૈશ્વિકરણ
- આર્થિક કાયદાઓ
- ૧૯૯૧ ની ઔદ્યોગિક નીતિ
- ૧૯૯૧ પછીની આયાત-નિકાસ નીતિ

યુનિટ-૩ ભારતીય આર્થિક નીતિ

- નાણાકીય નીતિ
- રાજકોષીય નીતિ
- પર્યાવરણ નીતિ
- નાણાંપંચ
- તાજેતરની પંચવર્ષીય યોજના
- વસ્તી નીતિ
- કૃષિ નીતિ

યુનિવર્સિટી પરીક્ષાનું માળખું			
ભાગ- અ -	રેગ્યુલર અને એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે		
ભાગ- બ -	માત્ર એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે		
સમય-	(રેગ્યુલર વિદ્યાર્થીઓ માટે ૨.૧૫ કલાક એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે ૩.૦૦ કલાક)		
પ્રશ્ન	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૧	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૧ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૨	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૩	ટૂંકા પ્રશ્નો (ચારમાં થી ગમે તે બે)	યુનિટ -૩ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૪	ટૂંકા પ્રશ્નો (૧૨ માંથી ૧૦)	યુનિટ -૧, ૨ અને ૩ માંથી (દરેક યુનિટમાંથી ચાર પ્રશ્નો)	૧૦
	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૫	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવાએક)	યુનિટ -૧ અને ૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૬	ટૂંકા પ્રશ્ન (૨ માંથી ૧)	યુનિટ -૩ માંથી	૧૦

અર્થશાસ્ત્ર
બી.એ. સેમ-૫ કોર ઇલેક્ટીવ
CEEC512
એકમલક્ષી અર્થશાસ્ત્ર-૧

યુનિટ-૧ પરિચય

- એકમલક્ષી અર્થશાસ્ત્રનો અર્થ અને વ્યાખ્યા
- એકમલક્ષી અર્થશાસ્ત્રનું સ્વરૂપ અને કાર્યક્ષેત્ર
- એકમલક્ષી અને સમગ્રલક્ષી અર્થશાસ્ત્રની વિસ્તૃત પદ્ધતિ
- એકમલક્ષી અને સમગ્રલક્ષી અર્થશાસ્ત્રનું પરસ્પરાવલંબન

યુનિટ-૨ તુલ્યિગુણનો સંખ્યાત્મક અભિગમ અને ગ્રાહકનું વર્તન તેમજ માંગની મુલ્યસાપેક્ષતા

- તુલ્યિગુણ અને સીમાંત તુલ્યિગુણનો અર્થ
- સીમાંત તુલ્યિગુણનો નિયમ
- ઘટતાં સીમાંત તુલ્યિગુણનો નિયમ
- સમ સીમાંત તુલ્યિગુણનો નિયમ
- ગ્રાહકની સમતુલા
- માંગની મુલ્યસાપેક્ષતાનો અર્થ
- માંગની મુલ્ય સાપેક્ષતાના પ્રકારો અને રીતો
- ક્રિમંત સાપેક્ષતા અને માંગ
- ક્રિમંત સાપેક્ષતાને માપવાની રીતો
- માંગની મુલ્ય સાપેક્ષતાને અસર કરતાં પરિબલો

યુનિટ -૩ તુલ્યિગુણનો ક્રમવાંચક અભિગમ અને ગ્રાહકનું વર્તન

- પૂર્વધારણાઓ
- સીમાંત અવેજનો દર
- તટસ્થવક અને તેનો નકશો
- તટસ્થવકના ગુણધર્મો
- બજેટ રેખા
- ગ્રાહકની સમતુલા
- આવક અસર
- ગીફ્ટિન કોયડો
- અવેજ અસર
- ક્રિમંત અસર

યુનિવર્સિટી પરીક્ષાનુ માળખું

ભાગ-અ - રેગ્યુલર અને એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે
ભાગ-બ - માત્ર એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે
સમય- (રેગ્યુલર વિદ્યાર્થીઓ માટે ૨.૧૫ કલાક એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે ૩.૦૦ કલાક)

પ્રશ્ન	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૧	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૧ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૨	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૩	ટૂંકા પ્રશ્નો (ચારમાં થી ગમેતે બે)	યુનિટ -૩ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૪	ટૂંકા પ્રશ્નો (૧૨ માંથી ૧૦)	યુનિટ -૧,૨ અને ૩ માંથી (દરેક યુનિટમાંથી ચાર પ્રશ્નો)	૧૦
	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૫	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવાએક)	યુનિટ -૧ અને ૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૬	ટૂંકા પ્રશ્ન (૨ માંથી ૧)	યુનિટ -૩ માંથી	૧૦

અર્થશાસ્ત્ર
બી.એ. સેમ-૫ કોર ઇલેક્ટીવ
CEEC513
આંતરરાષ્ટ્રિય અર્થશાસ્ત્ર

યુનિટ-૧ પરિચય

- આંતરરાષ્ટ્રીય વેપારનો અર્થ,
- આંતરરાષ્ટ્રીય વેપારનું મહત્વ
- આંતરરાષ્ટ્રીય અને આંતર પ્રાદેશિક વેપાર વચ્ચેનો તફાવત
- આંતરરાષ્ટ્રીય વેપારનો એડમ સ્મિથનો સિદ્ધાંત
- આંતરરાષ્ટ્રીય વેપારનો રિકાર્ડોનો સિદ્ધાંત

યુનિટ-૨ આંતરરાષ્ટ્રીય વેપારના સિદ્ધાંતો અને વિનિમય દર

- આંતરરાષ્ટ્રીય વેપારનો હેક્ટર ઓલ્ડવિનનો સિદ્ધાંત
- આંતરરાષ્ટ્રીય વેપાર જે એસ મિલનો સિદ્ધાંત
- વેપારની શરતો
- સ્થિર અને પરિવર્તનશીલ વિનિમયદરનો અર્થ
- વિનિમય દરનો સમ-ખરીદશક્તિ સિદ્ધાંત

યુનિટ-૩ ભારતની વિદેશ વેપારની ચૂકવણી અને આંતરરાષ્ટ્રિય વેપાર

- વિનિમયદરનો (માંગ અને પુરવઠા) સિદ્ધાંતો
- આંતરરાષ્ટ્રિય વેપારના વર્તમાન મૂડી અને અનામત ખાતાનો અર્થ
- ચૂકવણીની સમતુલા અને વેપાર સમતુલા
- 1991 પછીનો ભારતનો આંતરરાષ્ટ્રિય વેપાર
- ભારતના આંતરરાષ્ટ્રિય વેપારનું કદ
- ભારતના આંતરરાષ્ટ્રિય વેપારની દિશા
- ભારતમાં વેપારબાધ અને તેની સમતુલાના પગલાઓ
- ભારતની વર્તમાન આંતરરાષ્ટ્રીય વેપાર નીતિ

યુનિવર્સિટી પરીક્ષાનુ માળખું

ભાગ- અ - રેગ્યુલર અને એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે
ભાગ- બ - માત્ર એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે
સમય- (રેગ્યુલર વિદ્યાર્થીઓ માટે ૨.૧૫ કલાક એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે ૩.૦૦ કલાક)

પ્રશ્ન	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૧	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૧ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૨	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૩	ટૂંકા પ્રશ્નો (ચારમાં થી ગમેતે ભે)	યુનિટ -૩ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૪	ટૂંકા પ્રશ્નો (૧૨ માંથી ૧૦)	યુનિટ -૧, ૨ અને ૩ માંથી (દરેક યુનિટમાંથી ચાર પ્રશ્નો)	૧૦
	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૫	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવાએક)	યુનિટ -૧ અને ૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૬	ટૂંકા પ્રશ્ન (૨ માંથી ૧)	યુનિટ -૩ માંથી	૧૦

અર્થશાસ્ત્ર
બી.એ. સેમ-૫ કોર ઇલેક્ટીવ
CEEC514
કલ્યાણનું અર્થશાસ્ત્ર

યુનિટ-૧ પરિચય

- કલ્યાણ અર્થશાસ્ત્રનો અર્થ
- કલ્યાણ અર્થશાસ્ત્રની વ્યાખ્યા
- સામાન્ય કલ્યાણ અને આર્થિક કલ્યાણ
- કલ્યાણના લક્ષ્યો અને તેને અસર કરતાં પરિબલો
- કલ્યાણની માપનની સમસ્યાઓ

યુનિટ-૨ કલ્યાણનો પ્રશિષ્ટઅભિગમ

- કલ્યાણનો પ્રશિષ્ટઅભિગમ
- કલ્યાણનો માર્શલનો અભિગમો
- કલ્યાણનો પીગુનોઅભિગમો
- સામાજિક કલ્યાણ
- એ.કે. સેનનો કલ્યાણનો અભિગમ
- આર્થિક વિકાસ અને કલ્યાણ

યુનિટ-૩ કલ્યાણના સિદ્ધાંતો

- પેરેટોનો મહત્તમ કલ્યાણનો ખ્યાલ
- મહત્તમ કલ્યાણની શરતો
- ઉત્પાદનની મહત્તમની શરત
- વપરાશની મહત્તમની શરત
- કાલ્ડોર-હિક્સનો કલ્યાણનો સિદ્ધાંત
- બર્ગસન- સેમ્યુલ્સનનો કલ્યાણ સિદ્ધાંત
- રોબિન્સનનો કલ્યાણ અભિગમ

યુનિવર્સિટી પરીક્ષાનું માળખું			
ભાગ- અ -	રેગ્યુલર અને એક્સ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે		
ભાગ- બ -	માત્ર એક્સ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે		
સમય-	(રેગ્યુલર વિદ્યાર્થીઓ માટે ૨.૧૫ કલાક એક્સ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે ૩.૦૦ કલાક)		
પ્રશ્ન	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૧	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૧ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૨	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૩	ટૂંકા પ્રશ્નો (ચારમાં થી ગમેતે બે)	યુનિટ -૩ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૪	ટૂંકા પ્રશ્નો (૧૨ માંથી ૧૦)	યુનિટ -૧,૨ અને ૩ માંથી (દરેક યુનિટમાંથી ચાર પ્રશ્નો)	૧૦
	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૫	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવાએક)	યુનિટ -૧ અને ૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૬	ટૂંકા પ્રશ્ન (૨ માંથી ૧)	યુનિટ -૩ માંથી	૧૦

અર્થશાસ્ત્ર
બી.એ. સેમ-૫ કોર ઇલેક્ટીવ
CEEC515
આર્થિક પદ્ધતિઓ

યુનિટ -૧ પરિચય

- આર્થિક પદ્ધતિનો અર્થ અને કાર્યક્ષેત્ર
- આર્થિક પદ્ધતિના અભ્યાસનું મહત્વ
- તુલનાત્મક અભ્યાસ પદ્ધતિઓ
- શ્રેષ્ઠ આર્થિક પદ્ધતિના નિર્દેશકો

યુનિટ -૨ મૂડીવાદ

- મૂડીવાદનો અર્થ અને વ્યાખ્યા
- મૂડીવાદના મૂળભૂત લક્ષણો
- મૂડીવાદની આર્થિક સંસ્થાઓ
- વૈશ્વિકીકરણ અને મૂડીવાદ

યુનિટ-૩ મિશ્ર અર્થતંત્ર

- મિશ્ર અર્થતંત્રનો અર્થ અને વ્યાખ્યા
- મિશ્ર અર્થતંત્ર મૂળભૂત લક્ષણો
- મિશ્ર અર્થતંત્રમાં ભારતનો અનુભવ
- વૈશ્વિકીકરણ અને મિશ્ર અર્થતંત્ર

યુનિવર્સિટી પરીક્ષાનુ માળખું			
ભાગ-અ - રેગ્યુલર અને એક્સ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે			
ભાગ-બ - માત્ર એક્સ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે			
સમય- (રેગ્યુલર વિદ્યાર્થીઓ માટે ૨.૧૫ કલાક એક્સ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે ૩.૦૦ કલાક)			
પ્રશ્ન	ભાગ-અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૧	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૧ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૨	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૩	ટૂંકા પ્રશ્નો (ચારમાં થી ગમેતે બે)	યુનિટ -૩ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૪	ટૂંકા પ્રશ્નો (૧૨ માંથી ૧૦)	યુનિટ -૧, ૨ અને ૩ માંથી (દરેક યુનિટમાંથી ચાર પ્રશ્નો)	૧૦
	ભાગ-બ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૫	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવાએક)	યુનિટ -૧ અને ૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૬	ટૂંકા પ્રશ્ન (૨ માંથી ૧)	યુનિટ -૩ માંથી	૧૦

અર્થશાસ્ત્ર
બી.એ. સેમ-૫ કોર ઇલેક્ટીવ
CEEC516 -A
સંશોધન પદ્ધતિ

યુનિટ-૧ પરિચય

- સંશોધન અર્થ
- સંશોધનના હેતુઓ અને લાક્ષણિકતાઓ
- સર્વે ના પ્રકાર
- સામાજિક સર્વેક્ષણ અને સંશોધન વચ્ચે તફાવત
- સર્વે અને સંશોધન વચ્ચેનો સંબંધ

યુનિટ-૨ માહિતી અને સંશોધન ડિઝાઇન પ્રકાર

- માહિતીના સ્ત્રોતો
- પ્રાથમિક અને ગોણ માહિતી
- પરિમાણાત્મક અને ગુણાત્મક માહિતી
- પૂર્વધારણાનો અર્થ અને લાક્ષણિકતાઓ
- પૂર્વધારણાના સ્ત્રોતો અને કાર્યો
- પૂર્વધારણાની મર્યાદાઓ
- સંશોધન ડિઝાઇનનું મહત્વ
- સંશોધન ડિઝાઇનની તૈયાર

યુનિટ-૩ સેન્સસ નમૂના અને સંશોધન પ્રકાર

- સેન્સસનો અર્થ અને મર્યાદાઓ
- સેન્સસ ના પ્રકાર
- નમૂનાનો અર્થ અને લાક્ષણિકતાઓ
- નમૂના જરૂરીયાત
- નમૂનાના પ્રકાર
- નમૂના ઉપયોગ અને મર્યાદાઓ
- શુદ્ધ સંશોધન અને સામાજિક સંશોધન
- વર્ણનાત્મક સંશોધન
- પ્રાયોગિક સંશોધન
- પ્રારંભિક સંશોધન

યુનિવર્સિટી પરીક્ષાનુ માળખું			
ભાગ-અ	-	રેગ્યુલર અને એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે	
ભાગ-બ	-	માત્ર એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે	
સમય-		(રેગ્યુલર વિદ્યાર્થીઓ માટે ૨.૧૫ કલાક એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે ૩.૦૦ કલાક)	
પ્રશ્ન	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૧	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૧ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૨	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૩	ટૂંકા પ્રશ્નો (ચારમાં થી ગમે તે બે)	યુનિટ -૩ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૪	ટૂંકા પ્રશ્નો (૧૨ માંથી ૧૦)	યુનિટ -૧,૨ અને ૩ માંથી (દરેક યુનિટમાંથી ચાર પ્રશ્નો)	૧૦
	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૫	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવાએક)	યુનિટ -૧ અને ૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૬	ટૂંકા પ્રશ્ન (૨ માંથી ૧)	યુનિટ -૩ માંથી	૧૦

અર્થશાસ્ત્ર
બી.એ. સેમ-૫ કોર ઇલેક્ટીવ
CEEC516-B
કોમ્પ્યુટર એપ્લીકેશન

યુનિટ-૧ પરિચય

- કોમ્પ્યુટર પરિચય
- કોમ્પ્યુટરના મુખ્ય અંગો અને તેના કાર્યો
- કમ્પ્યુટરની કાર્યાત્મક આકૃતિ
- કોમ્પ્યુટરના પ્રકારો સૂક્ષ્મ, મિની, મેઇનફ્રેમ અને સુપર

યુનિટ-૨ કમ્પ્યુટર હાર્ડવેર

- સી. પી. યુ
- મોનિટર
- ડિસ્ક
- સ્કેનર
- કીબોર્ડ
- માઉસ
- પ્રિન્ટર

યુનિટ-૩ કમ્પ્યુટર સોફ્ટવેર અને માહિતી વિશ્લેષણ

- સિસ્ટમ સોફ્ટવેર (ઓપરેટિંગ સિસ્ટમો)
- અન્ય સોફ્ટવેર
- કમ્પ્યુટરનો ઉપયોગ
- MS EXCELનો ઉપયોગ
- માહિતી વિશ્લેષણ અને આગાહી માટે કાર્યો
- સરવાળો સરેરાશ, મધ્યથ મધ્યક અને ડેવીસન

યુનિવર્સિટી પરીક્ષાનું માળખું			
ભાગ-અ	-	રેગ્યુલર અને એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે	
ભાગ-બ	-	માત્ર એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે	
સમય-		(રેગ્યુલર વિદ્યાર્થીઓ માટે ૨.૧૫ કલાક એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે ૩.૦૦ કલાક)	
પ્રશ્ન	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૧	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૧ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૨	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૩	ટૂંકા પ્રશ્નો (ચારમાં થી ગમેતે બે)	યુનિટ -૩ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૪	ટૂંકા પ્રશ્નો (૧૨ માંથી ૧૦)	યુનિટ -૧,૨ અને ૩ માંથી (દરેક યુનિટમાંથી ચાર પ્રશ્નો)	૧૦
	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૫	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવાએક)	યુનિટ -૧ અને ૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૬	ટૂંકા પ્રશ્ન (૨ માંથી ૧)	યુનિટ -૩ માંથી	૧૦

સેમેસ્ટર-૬

➤ કોર ઇલેક્ટીવ કોર્સ

કોર્સ નંબર	કોર્સ ટાઈટલ	યુની. પરીક્ષા માર્ક્સ	આંતરીક પરીક્ષા માર્ક્સ	કુલ ગુણ	અભ્યાસ ક્લાક / દર અઠવાડિયા દીઠ	ક્રેડીટ
CEEC617	વિકાસનું અર્થશાસ્ત્ર	70	30	100	03	03
CEEC618	એકમલક્ષી અર્થશાસ્ત્ર-૨	70	30	100	03	03
CEEC619	જાહેર અર્થવિધાન	70	30	100	03	03
CEEC620	પર્યાવરણનું અર્થશાસ્ત્ર	70	30	100	03	03
CEEC621	આંકડાનું અર્થશાસ્ત્ર	70	30	100	03	03
CEEC622-A	સર્વે (માત્ર રેગ્યુલર વિધાર્થીઓ માટે)	70	30	100	03	03
CEEC622-B	જિલ્લા કક્ષાનું આર્થિક વિશ્લેષણ	70	30	100	03	03

અર્થશાસ્ત્ર
બી.એ.સેમ-૬ કોર ઈલેક્ટીવ
CEEC617
વિકાસનું અર્થશાસ્ત્ર

યુનિટ-૧ પરિચય

- આર્થિક વિકાસ એટલે શું
- આર્થિક વિકાસ વિવિધ વ્યાખ્યાઓ
- આર્થિક વિકાસ અને આર્થિક વૃદ્ધિ વચ્ચેનો તફાવત
- આર્થિક વિકાસનું ઐતિહાસિક મૂલ્યાંકન
- આર્થિક વિકાસના નિર્દેશકો
- આર્થિક વિકાસને અસર કરતા પરિબળો

યુનિટ-૩ આર્થિક વિકાસ સિદ્ધાંતો

- આર્થિક વિકાસના પ્રશિષ્ટ સિદ્ધાંતો એડમ સ્મિથ, ડેવિડ રિકાર્ડો અને માલથસ સિદ્ધાંતો
- શુમ્પુટર અને પ્રો રોસ્ટોવનો સિદ્ધાંત
- રોબિન્સન અને સોલોનો સિદ્ધાંત

યુનિટ-૩ આર્થિક વિકાસ અને માનવ વિકાસ

- માનવ વિકાસનો અર્થ અને મહત્વ
- માનવ વિકાસની સમસ્યાઓ
- માનવ વિકાસના નિર્દેશકો
- માનવ વિકાસ સબંધી જુદાજુદા આંકો
- ટકાઉ વિકાસ

યુનિવર્સિટી પરીક્ષાનું માળખું			
ભાગ- અ	-	રેગ્યુલર અને એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે	
ભાગ- બ	-	માત્ર એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે	
સમય-		(રેગ્યુલર વિદ્યાર્થીઓ માટે ૨.૧૫ કલાક એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે ૩.૦૦ કલાક)	
પ્રશ્ન	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૧	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૧ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૨	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૩	ટૂંકા પ્રશ્નો (ચારમાં થી ગમેતે બે)	યુનિટ -૩ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૪	ટૂંકા પ્રશ્નો (૧૨ માંથી ૧૦)	યુનિટ -૧, ૨ અને ૩ માંથી (દરેક યુનિટમાંથી ચાર પ્રશ્નો)	૧૦
	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૫	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવાએક)	યુનિટ -૧ અને ૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૬	ટૂંકા પ્રશ્ન (૨ માંથી ૧)	યુનિટ -૩ માંથી	૧૦

અર્થશાસ્ત્ર
બી.એ.સેમ-૬ કોર ઈલેક્ટીવ

CEEC618

એકમલક્ષી અર્થશાસ્ત્ર-૨

યુનિટ-1 ઉત્પાદનના સિદ્ધાંતો

- સમઉત્પાદન વક્ર
- ઉત્પાદન વિધેય
- ઉત્પાદન વિધેયના પ્રકાર
- સાધનોની અવેજી
- વળતરના ખ્યાલો
- પેઢીનો વિસ્તરણ પથ

યુનિટ-2 કિંમત અને આવકનું વિશ્લેષણ

- ખર્ચનો અર્થ અને વ્યાખ્યા
- ખર્ચના વિવિધ પ્રકાર
- આવકનો અર્થ અને વ્યાખ્યા
- આવકના વિવિધ પ્રકાર
- પૂર્ણ હસ્ક્રિયાઈમાં ઉત્પાદન અને કિંમત નિર્ધારણ
- ઈજારો હેઠળ ઉત્પાદન અને કિંમત નિર્ધારણ
- અલ્પહસ્તક ઈજારાનું બજાર માળખું

યુનિટ-3 મૂડીરોકાણ વિશ્લેષણ

- મૂડીરોકાણના વિશ્લેષણનો અર્થ
- પે-બેક સમય પદ્ધતિ
- સરેરાશ વળતરના વાર્ષિક દરની પદ્ધતિ
- શુદ્ધ કિંમત પદ્ધતિ

યુનિવર્સિટી પરીક્ષાનું માળખું			
	ભાગ- અ -	રેગ્યુલર અને એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે	
	ભાગ- બ -	માત્ર એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે	
	સમય-	(રેગ્યુલર વિદ્યાર્થીઓ માટે ૨.૧૫ કલાક એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે ૩.૦૦ કલાક)	
પ્રશ્ન	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૧	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૧ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૨	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૩	ટૂંકા પ્રશ્નો (ચારમાં થી ગમેતે બે)	યુનિટ -૩ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૪	ટૂંકા પ્રશ્નો (૧૨ માંથી ૧૦)	યુનિટ -૧, ૨ અને ૩ માંથી (દરેક યુનિટમાંથી ચાર પ્રશ્નો)	૧૦
	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૫	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવાએક)	યુનિટ -૧ અને ૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૬	ટૂંકા પ્રશ્ન (૨ માંથી ૧)	યુનિટ -૩ માંથી	૧૦

અર્થશાસ્ત્ર
બી.એ.સેમ-૬ કોર ઈલેક્ટીવ

CEEC619
જાહેર અર્થવિધાન

યુનિટ-૧ પરિચય

- જાહેર અર્થવિધાનનો અર્થ અને વ્યાખ્યા
- જાહેર અર્થવિધાનનું સ્વરૂપ અને કાર્યક્ષેત્ર
- જાહેર અને ખાનગી ક્ષેત્ર વચ્ચેનો તફાવત
- મહત્તમ સામાજિક કલ્યાણ અભિગમ
- બજાર નિષ્ફળતા માટેના કારણો
- સરકાર હસ્તક્ષેપની જરૂરિયાત
- જાહેર વસ્તુ, ખાનગી વસ્તુ અને ગુણવંસાયુક્ત વસ્તુ

યુનિટ-૨ જાહેર આવક

- જાહેર આવકનો અર્થ અને તેના સ્ત્રોતો
- શ્રેષ્ઠ કર પદ્ધતિના લક્ષણો અને તેના નિયમો
- કરવેરા વર્ગીકરણ
- કરવેરાની અસરો
- કરવેરા સ્થળાંતર
- કરવેરાનું ભારણ

યુનિટ-૩ જાહેર ખર્ચ અને દેવું

- જાહેર ખર્ચનો અર્થ અને તેના વધવા માટેના કારણો
- જાહેર ખર્ચનું વર્ગીકરણ
- જાહેર ખર્ચની અસરો
- જાહેર દેવાનો અર્થ
- દેવુંનું મહત્વ
- દેવુંના સ્ત્રોતો

યુનિવર્સિટી પરીક્ષાનુ માળખું			
ભાગ-અ	-	રેગ્યુલર અને એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે	
ભાગ-બ	-	માત્ર એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે	
સમય-		(રેગ્યુલર વિદ્યાર્થીઓ માટે ૨.૧૫ કલાક એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે ૩.૦૦ કલાક)	
પ્રશ્ન	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૧	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૧ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૨	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૩	ટૂંકા પ્રશ્નો (ચારમાં થી ગમેતે બે)	યુનિટ -૩ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૪	ટૂંકા પ્રશ્નો (૧૨ માંથી ૧૦)	યુનિટ -૧, ૨ અને ૩ માંથી (દરેક યુનિટમાંથી ચાર પ્રશ્નો)	૧૦
	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૫	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવાએક)	યુનિટ -૧ અને ૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૬	ટૂંકા પ્રશ્ન (૨ માંથી ૧)	યુનિટ -૩ માંથી	૧૦

અર્થશાસ્ત્ર
બી.એ.સેમ-૬ કોર ઈલેક્ટીવ

CEEC620
પર્યાવરણનું અર્થશાસ્ત્ર

યુનિટ -1 પરિચય

- પર્યાવરણનો અર્થ
- ઈકોસિસ્ટમ અને ઈકોલોજી
- પર્યાવરણ અને આર્થિક વિકાસ વચ્ચેનો સંબંધ
- પર્યાવરણ પ્રદૂષણના કારણો અને અસરો
- પર્યાવરણ પ્રદૂષણમાં ઘટાડો કરવાના પગલાં

યુનિટ-2 ભારતીય પર્યાવરણની સમસ્યાઓ

- ઔદ્યોગિકીકરણ અને પ્રદૂષણ
- વનનાબૂદી અને પર્યાવરણીય સમસ્યાઓ
- જળ સંપત્તિ અને પર્યાવરણીય સમસ્યાઓ
- કૃષિ વિકાસ અને પર્યાવરણીય સમસ્યાઓ
- પ્રદૂષણની ભારતીય અર્થતંત્ર ઉપરની અસરો
- પ્રદૂષણ નિયંત્રણ અને તેના સાધનો
- પ્રદૂષણ નિયંત્રણના ફાયદા અને ગેરફાયદા
- બજાર આધારિત અર્થતંત્ર

યુનિટ-3 પર્યાવરણ મેનેજમેન્ટ

- ગ્લોબલ વોર્મિંગ અને ગ્રીનહાઉસ અસર
- ગ્લોબલ વોર્મિંગ માટેના કારણો અને તેના પરિણામો
- વનનાબૂદી અને રણભૂમિકમણ
- ઓઝોન સ્તર અને તેની અસરો
- ઓઝોન સ્તરનું રક્ષણ અને જાળવણી
- પર્યાવરણીય પરિણામ એસિડ વરસાદ
- જૈવવિવિધતા અને તેની જાળવણીનો ખ્યાલ
- કાર્બન ક્રેડેટ

યુનિવર્સિટી પરીક્ષાનું માળખું			
ભાગ-અ	-	રેગ્યુલર અને એક્સ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે	
ભાગ-બ	-	માત્ર એક્સ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે	
સમય-		(રેગ્યુલર વિદ્યાર્થીઓ માટે ૨.૧૫ કલાક એક્સ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે ૩.૦૦ કલાક)	
પ્રશ્ન	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૧	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૧ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૨	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૩	ટૂંકા પ્રશ્નો (ચારમાં થી ગમેતે બે)	યુનિટ -૩ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૪	ટૂંકા પ્રશ્નો (૧૨ માંથી ૧૦)	યુનિટ -૧, ૨ અને ૩ માંથી (દરેક યુનિટમાંથી ચાર પ્રશ્નો)	૧૦
	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૫	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવાએક)	યુનિટ -૧ અને ૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૬	ટૂંકા પ્રશ્ન (૨ માંથી ૧)	યુનિટ -૩ માંથી	૧૦

અર્થશાસ્ત્ર
બી.એ.સેમ-૬ કોર ઈલેક્ટીવ

CEEC621

આકડાનું અર્થશાસ્ત્ર

યુનિટ-૧ પરિચય

- આંકડાશાસ્ત્રનો અર્થ અને વ્યાખ્યા
- આંકડાશાસ્ત્રની લાક્ષણિકતાઓ અને હેતુઓ
- આંકડાશાસ્ત્રનું મહત્વ
- આંકડાશાસ્ત્રની મર્યાદા
- અર્થશાસ્ત્ર અને આંકડાશાસ્ત્ર વચ્ચે સંબંધ

યુનિટ-૨ કેન્દ્રીય વલણ

- સરેરાશની વ્યાખ્યા અને અર્થ
- સરેરાશના પ્રકાર
- સરેરાશનું મહત્વ અને મર્યાદા
- મધ્યકનો અર્થ અને વ્યાખ્યા
- મધ્યકના પ્રકાર
- મધ્યકનું મહત્વ અને મર્યાદા
- મધ્યસ્થનો અર્થ અને વ્યાખ્યા
- મધ્યસ્થનું મહત્વ અને મર્યાદા

યુનિટ-૩ સહસંબંધ અને નિયતસંબંધ

- સહસંબંધ અને નિયતસંબંધનો અર્થ અને વ્યાખ્યા
- સહસંબંધના પ્રકાર
- સહસંબંધ અને નિયતસંબંધનું મહત્વ
- સહસંબંધનું માપન
- સહસંબંધ માપનની વિવિધ પદ્ધતિઓ
- નિયતસંબંધનું માપન
- નિયત સંબંધના કાર્યો
- સહસંબંધ અને નિયતસંબંધ વચ્ચેનું પરસ્પરાવ લંબન

યુનિવર્સિટી પરીક્ષાનું માળખું			
ભાગ-અ	-	રેગ્યુલર અને એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે	
ભાગ-બ	-	માત્ર એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે	
સમય-		(રેગ્યુલર વિદ્યાર્થીઓ માટે ૨.૧૫ કલાક એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે ૩.૦૦ કલાક)	
પ્રશ્ન	ભાગ-અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૧	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૧ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૨	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૩	ટૂંકા પ્રશ્નો (ચારમાં થી ગમે તે બે)	યુનિટ -૩ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૪	ટૂંકા પ્રશ્નો (૧૨ માંથી ૧૦)	યુનિટ -૧, ૨ અને ૩ માંથી (દરેકે યુનિટમાંથી ચાર પ્રશ્નો)	૧૦
	ભાગ-અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૫	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવાએક)	યુનિટ -૧ અને ૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૬	ટૂંકા પ્રશ્ન (૨ માંથી ૧)	યુનિટ -૩ માંથી	૧૦

અર્થશાસ્ત્ર

બી.એ.સેમ-૬ કોર ઈલેક્ટીવ

CEEC622- A

સર્વે

(માત્ર રેગ્યુલર વિદ્યાર્થી માટે)

પરિચય

વિદ્યાર્થીઓ પાકૃતિક બાબતો તેમજ સ્થાનિક મુદ્દાઓ વિશે જાત માહિતી મેળવીને તે મુદ્દાઓને સમજે વિચારે અને તે બાબતે તે જાગૃત થાય તે હેતુ થી સ્થાનિક લેવલે લઘુ અભ્યાસ પૂરો પાડવાનો હેતુ આ પેપરનો રહેલો છે

1. ગ્રામીણ પરિવારોમાં શિક્ષણ અને આરોગ્ય પાછળ થતા ખર્ચનો આભ્યાસ
2. શહેરી પરિવારોમાં શિક્ષણ અને આરોગ્ય પાછળ થતા ખર્ચનો આભ્યાસ
3. પસંદ કરેલા ગામોમાં સ્કુલમાં નામ નોંધણીનું પ્રમાણ સબધી અભ્યાસ
4. પસંદ ગામોમાં છોકરા અને છોકરીઓ માં ડ્રોપ આઉટ પ્રમાણપરનો એક અભ્યાસ
5. શહેરી પરિવારોના ખોરાકમાં ખોરાક, દૂધ અને શાકભાજીના પ્રમાણ પર એક અભ્યાસ
6. પસંદ કરેલા સમાચાર પત્રકમાં એક વર્ષ દરમિયાન આવેલ જાહેરાત ના સ્વભાવ પર એક અભ્યાસ
7. તાજેતરના વર્ષો દરમિયાન તાલુકાના પાક તરહે પર એક અભ્યાસ
8. પસંદ કરેલ શહેરી બેન્કો માં થાપણો અને ધિરાણ પર એક અભ્યાસ
9. કેટલીક પસંદ કરેલી બેન્કોની કામગીરી પર અભ્યાસ
10. નિયમિત કૃષિ બજારોની કામગીરી પર અભ્યાસ
11. સિટલ વેપારીઓના પ્રશ્નો પર એક અભ્યાસ
12. શહેરી ઝૂંપડપટ્ટીમાં વસવાટ કરતા લોકો ઉપર એક અભ્યાસ
13. શહેરી વિસ્તારોમાં વસ્તી ગીચતા પર એક અભ્યાસ
14. ગ્રામીણ વિસ્તારોના વિકાસમાં NGOની કામગીરી ઉપર એક અભ્યાસ
15. ખાનગી અને જાહેર ક્ષેત્રની વચ્ચેપ્રવર્તમાન વેતન ભેદભાવ ઉપર એક અભ્યાસ
16. સોલિડ વેસ્ટ મેનેજમેન્ટ માટે પ્રવાહો અને વ્યવહાર પર એક અભ્યાસ
- 17 ગ્રામીણ વિકાસમાં સ્વસહાય જૂથો ની ભૂમિકા પર એક અભ્યાસ
- 18 શહેરી અને ગ્રામીણ વિસ્તારોમાં પરિવહન સમસ્યાઓ પર એક અભ્યાસ

ક્રમ	મૂલ્યાંકન રીત	માર્ક
૧	સેમેસ્ટરના અંતે સર્વે રિપોર્ટ જમાં કરાવતા	૫૦
૨	સેમેસ્ટરના અંતે યુનિવર્સિટી વાચ્વ	૨૦
૩	ચાલું સેમેસ્ટર દરમિયાન પ્રાથમિક રિપોર્ટ અને આંતરીક વાચ્વ	૩૦
	કુલ	૧૦૦

અર્થશાસ્ત્ર

બી.એ.સેમ-૬ કોર ઈલેક્ટીવ

CEEC622-B

જિલ્લા કક્ષાનું આર્થિક વિશ્લેષણ

યુનિટ-૧ પરિચય

- કચ્છનું ભૌગોલિક સ્થાન
- કચ્છની રાજકીય સીમા
- કચ્છનો રાજકીય ઇતિહાસ
- કચ્છનું વર્તમાન રાજકીય અને વહીવટ સ્વરૂપ
- કચ્છના વસ્તી વિષયક વલણ

યુનિટ-૨ કૃષિ ક્ષેત્ર

- વાવેતર વિસ્તાર અને ખેડૂતોનું પ્રમાણ
- મુખ્ય પાક અને પાક તરેહ
- પાક મુજબની સિંચાઈ વ્યવસ્થા
- પાક મુજબ ઉત્પાદન અને ઉત્પાદકતા
- કૃષિબજારો અને કૃષિ ધિરાણ

યુનિટ-૩ ઔદ્યોગિક અને સેવા ક્ષેત્ર

- કચ્છના મુખ્ય ઉદ્યોગો
- કચ્છમાં ઔદ્યોગિક વૃદ્ધિદર
- કચ્છ આર્થિક વિકાસમાં ઉદ્યોગોની ભૂમિકા
- કચ્છના ઉદ્યોગો સામેના પડકાર
- કચ્છમાં શિક્ષણ અને આરોગ્ય સુવિધા
- કચ્છ વીજળી, પરિવહન દૂરસંચારની સુવિધા
- કચ્છમાં બેન્કિંગ અને વીમાક્ષેત્ર
- કચ્છ પ્રવાસન સ્થળો

યુનિવર્સિટી પરીક્ષાનું માળખું

ભાગ- અ - રેગ્યુલર અને એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે
ભાગ- બ - માત્ર એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે
સમય- (રેગ્યુલર વિદ્યાર્થીઓ માટે ૨.૧૫ કલાક એકસ્ટનલ વિદ્યાર્થીઓ માટે ૩.૦૦ કલાક)

પ્રશ્ન	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૧	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૧ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૨	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવામાં એક)	યુનિટ -૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૩	ટૂંકા પ્રશ્નો (ચારમાં થી ગમે તે બે)	યુનિટ -૩ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૪	ટૂંકા પ્રશ્નો (૧૨ માંથી ૧૦)	યુનિટ -૧, ૨ અને ૩ માંથી (દરેક યુનિટમાંથી ચાર પ્રશ્નો)	૧૦
	ભાગ -અ	યુનિટ	માર્ક્સ
પ્રશ્ન-૫	વર્ણાત્મક પ્રશ્ન (એકના અથવાએક)	યુનિટ -૧ અને ૨ માંથી	૨૦
પ્રશ્ન-૬	ટૂંકા પ્રશ્ન (૨ માંથી ૧)	યુનિટ -૩ માંથી	૧૦